

Worcesterio Lietuvių Rezoliucija

Vilniaus reikalų išnešta rezoliucija masiniame susirinkime, spalio 20-tą, 1935 m. skamba sekanciai:

Mes, Worcesterio lietuviai, susirinkę L. P. Kliube, 12 Vernon gatvės, Worcester, minėti tą skaudų nuotikį, įvykusį 15 metų atgal, kuomet lenkų legionai atplėšė nuo mūsų šalies sostinę Vilnių, iškilmingai pareiškiame:

I. Kadangi Vilnius nuo nepamenamų laikų yra tautos sostinė;

II. Kadangi Lietuva niekuomet nėra atsižadėjusi Vilniaus;

III. Kadangi Lenkija sulaužydama Suvalkų sutartį smurto pagelba užgrobė Vilnių ir jį dar tebelaiko okupavus, tad tebunie nutarta jog:

I. Mes, Amerikos lietuviai, pasižadame dėti visas pastangas, kad atitaisyti skriaudą, padarytą Lietuvai, 1920 metais, spalio 9-tą dieną, ir

II. Mes esam visad pasirengę gelbėti ją sunkioj kovoj už išlaikymą savo tautybės ir jos garbės.

Ši rezoliucija nutarta siųsti Amerikos ir Europos vyriausybioms. Tautų Sąjungai ir spaudai.

Rezoliucijos Komisija:

- A. Janušionis,
- A. J. Katkauskas, ir
- Jokubas Rautyts.

Keisti Gen. Laydonnerio Pareiškimai

Helsinki. Elta. — Gen. Laydonneris, atvažiavęs paviešėti į Suomiją, spalio 15 d. vakare suteikė pasikalbėjimą spaudos atstovams. Per tą pasikalbėjimą gen. Laydonneris pabrėžė draugingus santykius tarp Estijos ir Suomijos. Toliau gen. Laydonneris dėl Lietuvos pareiškė, kad Estija iš savo pusės pageidauja glaudaus bendradarbiavimo su kitomis Baltijos valstybėmis ir kad Baltijos santarvės požiūriu esą apgailėtina, kad Lietuva nesutvarkiusi patenkinamu būdu savo santykių tarp Lenkijos ir Vokietijos. Tas faktas trukdys ir Baltijos valstybių užsienių reikalų ministerių tarpusavio pasitarimus.

Eltos pastaba: Deja, minimų čia Lietuvos santykių su Vokietija ir Lenkija sutvarkymas pareina ne nuo vienos Lietuvos garų norų.

MANIFOLD'S CAFE
163 Front gatvės — Worcester
Lietuviška Užėiga
ALŪS — VYNAI — LIKERIAI
Geras Valgis

Pasilinksinkite Naujame
"GREEN ROOM"
New City Viešbutyje
45 Southbridge St. — Worcester

WALT'S RADIO KRAUTUVĖ
Čia Apturėsite Geresnį Radio Patarnavimą
Nupiginimai Perkant Naudotus Radio Setus
109 Millbury St. — Tel. 4-8425
Worcester, Mass.

No. 45-tas Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS., 9-tą LAPKRIČIO (NOV.) 1935 M. Kaina 5 Centai VOL. XVIII

Etiopai Pasirengę Pasitikt Italus Mušy Ties Makalis

Addis Ababa, spalio 7. — Italai jau nukariavo 5,000 ketvirtainių mylių iš etiopų ir dabar žygiuoja su savo 100,000 kariuomene ant Makalo. Makalo yra strateginis geležinkelis susisiekimo punkte, vedąs į Addis Ababa. Nuo Makalo iki Addis Ababa 300 mylių.

Žygiuojant į Makalą italus sutrukdė lietūs ir etiopų kulkos. Jie nušovė du bombnešius orlaiviu ir vienas jų kulkosvaidininkas paklojo 400 italų kareivių. Dabar italų kariuomenė jau yra išnaujo pasiruošus puolimui Makalo. Etiopai juos pasitiks, tik nežinia kaip jiems seksis atlaikyti pavojingus jų priešus su tankais ir orlaiviais.

Tautų Lygos ekonominė ir finansinė blokada Italijai mažai ką kenkia. Anglija su Prancuzija darosi Italijai nuolaidesnėmis, o Italija joms. Anglija pareikalavo, kad Italija iš Libijos (nuo Egipto rubežiaus) ištrauktų 30,000 kareivių, tą jos reikalavimą Mussolini dalinai priėmė: ištraukia iš ten 15,000 kariuomenės ir ją gabeną Afrikon prieš etiopus. Gi Anglija, kad patenkint italų reikalavimus, pasižada sumažinti savo mušio laivų skaičių Viduržeminišėje jurose.

Prancuzija taip pat mikčioja ir vis taiką siulo kariuonėms šalimis. Mussolini nori taikytis tik tuomet, kuomet jo kariuomenė kontroliuos Addis Ababa. Gi prancuzai jam siulo mažiau teritorijos, betgi iš Etiopijos nepriklausomybės sklendžiant. Tačiau Etiopija su Haile Selassie priešaky žada apie taiką tik tasyk kalbėt, kaip italai ištrauks savo kariškas paigas iš nepriklausomos Etiopijos. O tokis Imperatoriaus reikalavimas tik tai dar daugiau piktina italų diktatorių Mussolini.

Taip ir atrodo, kad kaip Prancuzija taip ir Anglija yra pasukę prie "taikos" su Mussolini, tiktais Etiopijos kailiu. Gi Tautų Lyga Mussolini norėtų sulaukyti liežuvio, bet pastarasis žodžių nesiklauso, taip kaip jų nesiklausė Japonija užimdama Mandžiuriją. Tokiu Tautos Lygos veikimu mažosios valstybės yra nustebintos ir ieško išėjimo, kadangi užuojautos sau nuo jos nemato. Reikia tikėti, jei italams pasisektų Etiopiją nukariauti arba savo sklypu savo užpuolikę pašert, tai reikštų, kad grėsia pavojus kiekvienai mažytei valstybei iš didesniųjų valstybių pusės.

SSSR Nupirko 750 Veislinių Kuilių

Veislinių kuilių pirkimas į SSSR eina toliau. "Maistas" stengiasi jų ko daugiausia parduoti. Tačiau dalis pristatoma per senų ir per riebių, dėl ko veislinei medžiagai netinka. Daugiau tinkamesnės veislinės medžiagos, atrodo, galėtų būti, jei sutartis su SSSR šiuo reikalu būtų buvusi pasirašyta anksčiau. Viso veislinių kuilių, prižiūrėtojo iš Lietuvos pusės pirkime agr. Čepo pranešimu, į SSSR jau yra parduota apie 750.

Lėktuvas, Kuris Gali ir Panerti

Ryga. — Elta. Rits praneša, kad latvių mašinistas-technikas Garbens išrado kombinotą lėktuvą, kuri gali ir panerti. Tas lėktuvas yra 10 metrų ilgu. Jam aptarnauti reikia dviejų asmenų. Tas lėktuvas, nepapildydamas kuro, gali 5 val. išbūti ore ar vandenyje. Garbens žada savo lėktuvą pastatyti per 1½ metų ir pavesti jį latvių pajurio sargybai.

Surado Leduose Šiltą Vandens Srovę

Maskva. — Sovietų Moksline ekspedicija, vadovaujama prof. Jurgio Ušakavo su ledlaužiu Sadko, šiaurės vandenyne tarpe šiauržemės ir Franz Josef Žemių su rado šilto vandens srovę atėinančią iš Atlantiko. Sakoma, kad surastoji šilto vandens srovė šiaurės vandenyne užimanti 650 pėdų pločio, o ilgis einas, ant kiek mokslininkas jau patyrė, iki 1,700 mylių.

Japonai Norėjo Išardyt Geležinkelį

Maskva. — 6 japonai koriečiai, apsiginklavę su šautuvais, puolė Grodekevo Vladivostoko geležinkelį, bet buvo 3 pašauti ir vienas sužeistas ir nelaisvėn paimtas. Už tą įvykį japonai pradėjo labai šnairuoti ant sovietų. Tačiau sovietai drąsiai perspėjo Japoniją ir įdavė protesto raštą, kuris buvo įteiktas Tokios valdžiai.

Japonija pakol kas tyli ir nepasisako ką ji toliau manodaryti. Tačiau kaikurie

Etiopai Žada Kariauti ir Per 100 Metų

Klaipėdos Krašto Direk-torija Rezignavo

Kaunas (Elta), lapkričio 5. — Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas J. Bruvelaitis įteikė direktorijos rezignaciją Klaipėdos gubernatoriui Kurkauskui.

Eina derybos su Einleitsliste, suvienyta vokiečių partija Klaipėdos krašte, kad vienas kuris jos narių sudarytų naują direktoriją.

Lusitania Liekanos Netoli Airijos Krašto

Cork, Airijos Laisva Valstybė. — Laivo Lusitania liekanos, buvo surasti netoli Airijos pakraščio, pagal oficiališkų pranešimus nuo kompanijos, kuri užsiima laivo liekanų ir turto išgelbėjimu. Laivas Lusitania paskendo prieš 20 metų, užpultas Vokietijos submarino su 1198 žmonių gyvybių. Išgelbėjimui laivas Orphir, priklausantis britų kompanijai surado liekanas po daug savačių ieškojimo.

Laivas Lusitania buvo paskandintas gegužės 7-tą dieną, 1915 metose. Daug amerikiečių žuvo. Tai buvo viena iš didžiausių priežasčių delko Jungtinės Valstijos stoji į Pasaulinį Karą prieš Vokietiją. Nuo to laiko, buvo praleista daug metų Lusitania ieškojimui. Manoma, kad veik \$5,000,000 vertės pinigų ir brangenybių pasiliko nuskandintame laive. Iš britų laivų nariai pasinėrę ieškos to turto.

Žmogus Naudosis Jau-čio Krauju

Rostov, U.S.S.R. — Rusų profesorius N. H. Bogoraz pareiškė viešumon, kad jo klinikoje pasisekė pasekmingai perleisti jaučio kraują į žmogaus gyslas. Tokis pasisekimas yra pirmas medicinos istorijoje. Iš patyrimo sakoma, kad jaučio kraujas pasekmingiau veikia ant žmogaus negu paties žmogaus kraujas.

Minėja 100 Metų Sukaktuves

Leipzig. — Vokietija minėja 100 metų sukaktuves nuo pirmos geležkelio linijos atidarymo 1835 metuose. Nors garinis enžinas buvo

Paryžius. — Belaten Geta Wolde Mariam Ajelin, ką-tik dabar paskirtas Etiopijos ministeris Prancuzijon, pasikalbėjime su spaudos atstovais pareiškė daug svarbių žinių.

Jis pareiškė, kad baltosios rasės spauda klaidingai supranta juodukus. Ot, sakot paims Addis Ababa ir jau po Etiopijos. Tačiau nėra taip. Addis Ababa tai tik mažas miestukas, kad jį palyginti su visa šalim. Ir jis taipgi nesilygina Londonui ar Paryžiui savo reikšme, jeigu tiedu miestai būtų ke-

no nors nukariauti. Be Addis Ababa, Etiopija turi dar daugiau turto, o jos tas tur-tas yra žemė ir žmonės.

Ministeris bekalbėdamas toliau pareiškė kad tai negalima, kad 300,000 atėjusių nukariautų milijoną gyven-tojų, kad ir ne taip ginkluo-tų, kurių šalies teritorija iš-neša dusyk tiek kiek pati Prancuzija. Juk tokis buris kareivių gali nueit tik viena juosta bet ne užimt visą ter-ritoriją ir dargi į keletos savačių laikų. Tuomi ir baigė ministeris savo pa-reiškimą.

išrastas 1769 metuose ir pir-mas garvežys 1814 metuose, techniška geležkelio eros pradžia buvo 100 metų atgal.

Vėžliai, 35 Milijonų Me-tų Senumo

Portland, Oregon. — Geologai nustebė iš porą vėžlių — jie yra 35,000,000 metų senumo. Sukietėję vėžliai buvo iškasti geologų, vadovaujant Dr. E. L. Packard, Oregon Valstijos kolegijos profesoriaus rytinės Oreg-on valstijos. Pagarsėjusiose iškasėnose vėžliai, Sty-lemus giminės, yra aštuonių colių ilgumo ir labai retai randami.

Lenkai su Vokiečiais Pasirašė Prekybos Sutartį

Varšuva. — Šiomis dienomis lenkai su vokiečiais pasirašė vieniems metams prekybai reguliuot sutartį. Iš lenkų pusės po sutarčiai pasirašė grafas Šendek, užru-bežių ministeris ir iš vokiečių — Hans Adolf von Moltke. Tikimasi, kad sutot sutarties pasirašymu šalių prekyba pakils 50 nu-šimčių.

DEL SMUIKOŠ, PASIKO-RĖ VAIKAS

Varšuva. — 9 metų vaiku-tis Juozas Bialystokas, kaimietis, kuris labai mėgo smuiką, bet ant nelaimės motina neturėjo pinigų, kad vaiko norą patenkint. Vieną dieną vaikutis paliko parašęs laišką, kuriame jis atsi-sveikina su savo motina, prisimindamas jai, kad be smuikos jis gyvent negali ir todėl pasidaro sau galą pa-sikardamas.

Praves Prieš Religiją Įstatymus

Mexico City, lapkričio 15. — Varde prezidento Lazara Cardenas, vidaus reikalų sekretorius Barba Gonzalez, savo proklamacijoje į katalikus, pareiškė, kad religiją varžanti įstatymai bus vykdomi.

Jis pareiškė, kad tikėjimo laisvė nebus varžoma, tik-tai bus bandoma atskirti reli-giją nuo politikos, kuri, anot jo, buvo Meksiką paver-gus ir politiškai ir ekono-miškai, o ant galo net buvo prieita prie užsienio inter-vecijos.

Surado Naują Plaučių Bacilą

Maskva. — Dr. V. Drobotko, Kievo mikrobiologijos instituto vedėjas paskelbė, kad jis suradęs naują plaučių bacilą, kuri vaidinasi "diphtheroid" ir kuri gamina karštligės perus. Buvo manyta, kad tai žmogus, ku-rio plaučiai buvo sunykę, busią paveikti džiovos baci-lų, bet kuomet persitikrino, surado ką-kitą.

PAKVIETIMAS

Šis Amerikos Lietuvis numeris yra 45-tas 1935 metų, arba su-trumpinti — 45 — '35. Pa-žvelgk ant pirmo puslapio tuo-jau po antgalviu "Amerikos Lie-tuvis", ir palygink jį su savo nu-meriu, kuris yra įspausdintas greta su jūsų adresu, ant kurio gaunat Amerikos Lietuvi. Jei jūsų numeris yra tokis pat (45 — 35) arba mažesnis, tai reikią kad jau turi atsinaujint savo prenumeratą. Jei mūsų skaitytojai nevilkingų savo pre-numeratos pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos savo spaudoje palaikme šiame depresijos mete. Todėl nuoširdžiai Tamstą prašom savo prenumeratą pasinaujint

Šiandien!

LIETUVIAI AMERIKOJ

New York, N. Y. MIRĖ MARGARIETA AUŠRIENĖ

Spalio 5 dieną, 8 valandą vakarė, savo namuose, 1966 Valentine Avenue, New York, N. Y., po dviejų mėnesių sunkios ligos mirė Margarieta Aušrienė. Velionė buvo pašarvota pas graborių dvi naktis ir vieną dieną. Jos šermentis lankė daugybę žmonių iš New Yorko ir apilinkės, atiduodami velionei paskutinę pagarbą bei atsisveikindami su ja ant visados.

Kadangi velionė apie 45 metus gyveno Mahanoy City, Pa., tai ji gyva budama prašė, kad jai mirus būtų palaidota Mahanojū, kur ji turi nuosavą žemę kapinėse ir kur yra palaidotas jos vyras, miręs apie septyni metai atgal ir vyriausia jos dukrelė dainininkė Elena Aušriūtė, kuri mirė apie du metai atgal. Velionės dukrelės Ona, Agota, Marė ir sunys Jonas ir Juozas, išpildė velionės prašymą, spalio 7 dieną jos kunas tapo išvežtas traukiniu į Mahanoy City, Pa. ir pašarvotas vienai nakčiai pas jos artimą giminaitę poniją Antaniną Dalinskiene, 416 E. Market St. Stotyje velionės kuną sutiko daugybė žmonių, nes ji čionai gyvendama apie 45 metus ir budama rimto budo moteris, turėjo daug nuoširdžių draugų ir pažįstamų, tai ir susirinko didelė minia žmonių stotyje sutikti jos kuną ir atiduoti jai paskutinę pagarbą.

Nespėjus kuną nuvežti į aukščiau minėtą vietą, pradėjo plaukti gėlių vainikai nuo vietinių draugijų, draugų, pažįstamų ir iš tolimesnių miestų Pensylvanijos valstijos ir kitur. Tarpe daugybės gėlių matėsi ir iš New Yorko nuo SLA. Centro štabo, nes velionės dvi dukrelės dirba SLA. Centre, tai jo štabas išreikšdamas užuojautą savo darbininkėms dėl jų motinėlių mirties, atsiuntė dailių gėlių vainiką. Taipgi matėsi vainikas nuo panelių p. Jurgeiliutės ir Draugeliutės iš Forest Hills, N. Y. ir daugybės kitų.

Saplio 8 dieną, 9 valandą ryte, dalyvaujant tukstantiniams miniai žmonių, velionės kunas nulydėtas į Šv. Juozapo bažnyčią. Čionai gedulingas pamaldas atlaikė kun. P. C. Česna. Po pamaldų apie šimtas automobilių pilni prikišmti žmonių, velionę Aušrienę nulydėjo į parapijos kapines ir palaidojo am-

žinam poilsiui. Karstą nešė Alfredas Hanei, Antanas Hofmanas, Vincas Senaskis, V. Palaima, B. Jogesas ir Adomas Sadauskas.

Velionė atvyko iš Lietuvos apie 50 metų atgal ir buvo apie 70 metų amžiaus. Per visą savo gyvenimo laiką Amerikoje gyveno Mahanojū. Ji išaugino dailią šeimyną, penkias dukreles ir du sunu. Vyriausia duktė, dainininkė Elena Aušriūtė, mirė apie du metai atgal. Keturios dukterys Agota, Marė, Ona ir Margarieta dabar gyvena New Yorke, kurių dvi pastarosios dirba SLA. Centre jau daugelis metų, o sunus Jonas gyvena Waterbury, Conn., o Juozas Mahanoy City, Pa.

Velionė priklausė prie daugelio vietinių katalikiškų draugijų ir buvo veikli narė visuose draugijose. Vietiniai Mahanojaus anglių laikraščiai plačiai aprašė velionės laidotuves ir idėjo dukterų ir sunų padėką laidotuvėse dalyvavusiems.

Išsėkis ramiai Dėdės Samo žemelėje, o mes pasilikę ilgai tavęs neužmiršime.

Palydovas

Philadelphia, Pa.

MUSŲ DARBUOTOJAS

Per daug metų, mūsų Philadelphiajios lietuvių tarpe, Kazys Vidikauskas, 2833 Livingston gatvės, darbuojasi savo plunksna. Jisai yra rašytojas, kurs moka susikalbėti šešiomis kalbomis, yra tarptautinis žinovas ir esperanto raštains susisieikia su plačiu pasauliu. Visuomenė beabejonės sutiks su mano nuomone, kad K. Vidikausko darbuotė yra sveikinama. Musų rašytojas atydziai seka pasaulio įvykius —ypač jisai įdomaujasi apie Etiopiją, kuri dabartiniu laiku, kenčia nuo užpuolikų ir jos nekaltus žmones, moteres, vaikus ir vyrus žudo. Veik niekas nesugalvojo pasiųst užuojautą Etiopijai. K. Vidikauskas pasirupino šiuo reikalū ir pasiuntė.

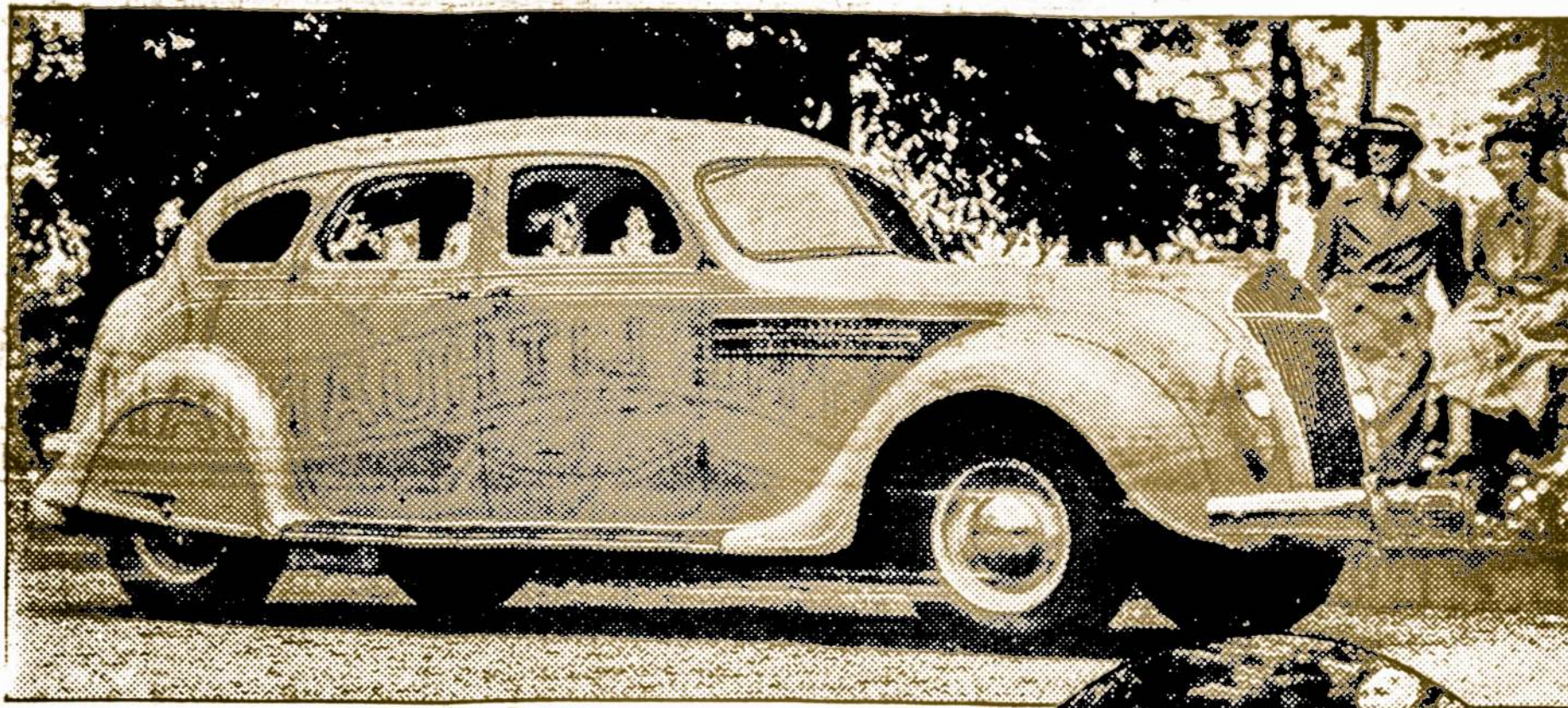
Spalio 7-tą dieną, K. Vidikauskas susilaukė padėkos laišką iš Londono, nuo Etiopijos atstovybės. K. Vidikausko užuojautos pareiškimai pasiūsti per spaudą, buvo patėmyti etiopiečių ir pasiekė atstovybę. Etiopijos atstovybė atsiliepė sekamai K. Vidikauskui:

“Imperial Ethiopian Legation
18 Elm Park Gardens,
S. W. 10

September 27th, 1935

Sir:—

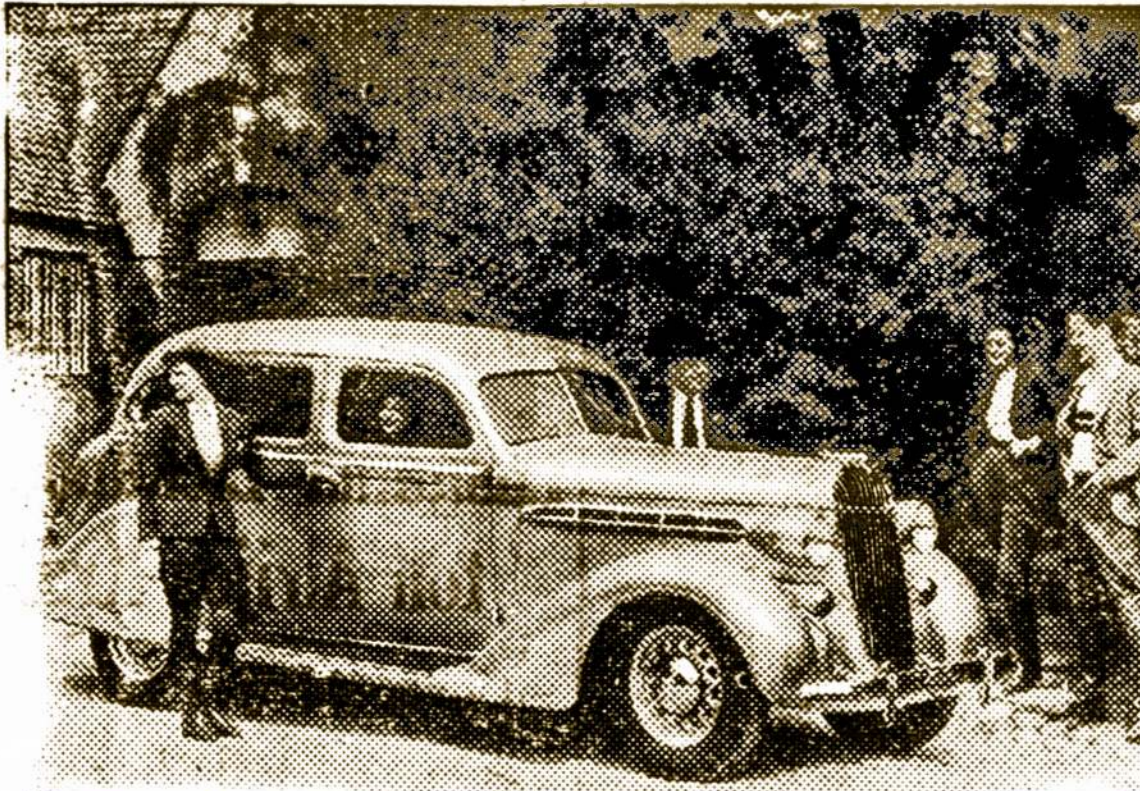
DAUG NAUJENYBIŲ NAUJUOSE 1936 CHRYSLER KARUOSE

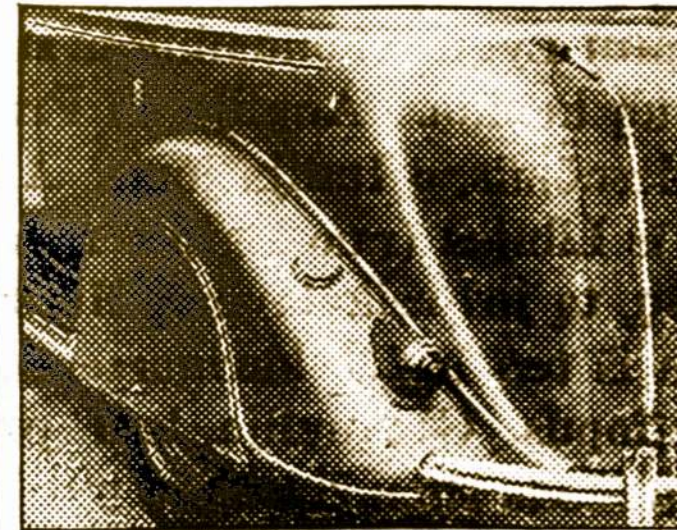
The Chrysler Airflow Eight Sedan. This car on a wheelbase of 123 inches, seats six passengers. The horsepower is 115 with a 6.2 to 1 compression ratio and 120 with 6.5 to 1 compression ratio.

Interior of the Chrysler Airflow Eight Coupe. This car seats six persons in perfect comfort.

The front end of the Chrysler DeLuxe Eight, showing artistic arrangement of headlamps and horns.

Built-in trunks are standard equipment on all 1936 Chrysler sedan models. The trunk blends gracefully with the rear-end design.

The Chrysler Six Four Door Sedan. This car is built on a chassis of 118 inch wheelbase. Its engine develops 93 horsepower with standard compression ratio and 100 horsepower with special aluminum head and 6.5 to 1 compression ratio.

Keturi visiškai nauji ir puiksn modeliai sudaro Chrysler karų pasirinkimą 1936 metams. Įvesta tiek daug pagerinimų, kad jie atstovauja Chrysler kompanijos aukščiausius pasiekimus važjavime, saugume, ekonomijoje, patogume, gražume ir prabangoje. Chrysler 1936 karai padaryti sekančių modelių: “Chryser Six” šešiuose stiliuose; “De Luxe Eight”, septyniuose stiliuose; “Chrysler Airflow Eight” dvejuo-

se stiliuose ir “Chrysler Airflow Imperial” dvejuose stiliuose. Nauji 1936 Chrysler karai yra žymiai pagražinti viduje ir iš lauko pusės. Apart gražumo, karas pastatytas tvirtė, saugiau, ypač kad sutaupyty gasolino ir alyvos.

Šie karai dabar demonstruojami L & K Motors, Inc. ir visi kviečiami pamatyti ir pavažiuoti, kad patys iširtumet šiuos naujus karus.

L & K MOTORS, INC.

5 GRABOWSKI SQ.

TEL. DIAL 2-9041

WORCESTER, MASS.

Thank you very much for the poem, ‘God Save the King, Haile Selassie’, which came to hand, a few days ago.

Yours faithfully,

E. Abraham, Secretary
Casimir Vidikauskas, Esq.
2833 Livingston St., Philadelphia, Pa. U. S. A.”

Prieš keletą metų K. Vidikauskas buvo pasiuntęs esperanto kalboje Japonijos karaliui, užuojautos pareiškimą visai japonų imperijai, kada toje šalyje buvo žemės drebėjimas. Užuojauta buvo pasiūsta Philadelphiajios lietuvių krikščionių sąryšio vardu. Atsakymas gautas esperantų kalboje, labai įdomus padėkos laiškas iš Japonijos su vyriausybės parašais. Atsakymas pasiūstas Lietuvių Krikščionių Sąryšio vardu, bet K. Vidikausko antrašū. Šio miesto lietuviams garbė turėti savo tarpe tokį nenuilstantį plunksnos darbuotąją.

Galley 2 — Korespondencijos
Labai apgailėtina, kad K. Vidikauskas yra bedarbis, jau ketvirtas metas kaip nedirba. Kadangi rašėjas su visais gražiai sutinka, tai nekurię šio miesto lietuvių pagelbsti jam, nors su mažą parama. Valio, lai gyvuoja rašėjas K. Vidikauskas, šio miesto lietuvių tarpe!

“Balandėlis”

Oak Forest, Ill.

Mes, prieglaudos gyventojai lietuvių, šiūomi reiškiame padėką “Amerikos Lietuvio” redakcijai ir administracijai už užuojautą ir geraširdingumą. Kas savaitę mes gauname po dešimt “A. L.” kopijų. Tai yra labai didelė dovana mums lietuviams seneliams. Skaitydami šį laikraštį, mes sužinome kas dedasi pasaulyje. Tariame širdingai ačiu, kad siuntinėjate mums laikraštį ir prašome neužmiršti mus ateityje. Mes esam žilagalviai seneliai, kurių čia randa si didelis burys lietuvių įvairiomis ligomis sergančių.

15 Metų Gyventojas

Daugiau Apie Naują Curnard White Star Laivą “Queen Mary”

Nuo laivo į kraštą telefono sistema padarys susikalbėjimus visiškai slaptus. Tokiu būdu laivo stotis bus toje pačioje linijoje su transatlanto telefono paratavimais, kuriose panašūs slaptybės prietaisai veikia. Specialios sirenos, kurių balsai nustatyti dvejais oktavais žemiau vidurinio “A”, bus laivo “balsas”. Nors sirenos balsai toki galingi, kad galima girdėti iki dešimts mylių tolymo, pasażieriam laive “Queen Mary” silpnai bus girdėti, iš priezasties to nuostatyto.

Varymo mašinerija, kuri išvysto 200,000 arklių įegos, 50,000 arklių įegos kiekvienam stiebui, bus tvirtėčiausia septynio-

se jurose. Bus penki varomios įegos kambariai, kuriuose sutalpinta 27 milžiniški “boileriai”.

Apsauga yra užtikrinta plačia nuo gaisro apsiginimo sistema per istisą laivą. Laive yra įtaisytos veliausias nuo gaisro apsaugos, gi apart to yra prietaisai, kurie automatiškai duoda ženklą kada iškyla gaisras ir užgesina visose sunkiai ir retai prieinamose vietose.

Vienas iš moderniškų įrengimų laive yra atskiri garadžiai, tai pasażieriai galės įvažiuoti tiesiog į laivą ir pastatyt karus laike kelionės per juras.

Per istisą laivą bus 25 viešų kambariai.

Salė yra trijų dėnų aukštumo. Joje yra scena, gi vieta prieš sceną yra 22 pėdų aukštumo ir 26 pėdų platumo. Galima susodinti 400 asmenų. Saulės dėnyje yra verandos, įtaisymas užkandžiams, gi vidury grindys šokiams.

Pirkinių centras bus nepaprastai didelis.

Keturi keltuvai gabens pasażierius iš sporto dėnio į plaukimo duobę ir turkiškas ir elektrines maudynes.

KALĖDU EKSKURSIJA LIETUVA

ISPLAUKIA IS NEW YORKO SEKANČIAIS LAIVAIS: DROTTNINGHOLM Lapkr. 16 GRIPSHOLM ... Gruodžio 7.

Zemos Ekskursijos Laivakorėjų Kainos
Tarp švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas “MARIEHOLM”. Platesnes informacijas teikia ir parduoda laivakortes visi švedų Amerikos Linijos skyriai, taipgi visi autorizuoti laivakorėjų agentai.

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St., New York, N. Y.
10 State St., Boston, Mass.

Laivas turės aparatus submarinams signaluoti, instrumentus užrekorduot vandens gilumą po laivu, bevielinių linkmių radėjų ir stiprius šviesos prožektorius. Istikus reikalui, bus galima laivui pasiekt kraštą, išleisti pasażierius, įtalpyt maistą ir kurą, priimti kitus pasażierius ir išvykt į sekančią kelionę bėgyje 12 valandų.

Brooklyn, New York

“HALLOWE’EN” PASILINKSMINIMAS

Spalių 31-mą dieną, jaučioje Ukrainų salėje įvyko Lietuvių Meno Teatro šeimyniškas “Hallowe’en” pasilinksminimas. Atsilankė daug gražaus jaunimo. Įvairumo ir juokų sudarė kostiumai ir kaukės, kuriomis veik visi buvo pasipuošę. Prie užkandžių, šokiai ir žaidymai tęsėsi labai linksmoje nuotakoje. Kiekvienas atsilankęs išsinešė malonius išpužius. E. B.

Amžinieji Metai

Tautų Sąjungos komisijos kalendorių reformuoti ekspertas Kotsvortas pranešė vald. pasitarime apie komisijos darbų būklę. Pranešėjas nurodė, kad Gregorijaus kalendorius, pritaikintas žmonijai, užsiimančiai daugiausiai žemės ūkiu, dabartiniu metu neatitinka šių laikų gyvenimo, pramonės ir ukio pirmykštes sąlygos. Nevienodas mėnesių didumas, perkeliamosios šventės, savaitės dienų neatitinkamas kiekvieno mėnesio tiems patiems skaičiams kiekvienais metais ir kiti nepatogumai primygtinai reikalauja griežtos reformos padarymo. Tautų Sąjungos komisija bendrai linkusi įvesti metus iš 13 mėnesių po 28 dienas kiekviename ir esančiame iš keturių savaičių. Ši reforma ne tik pritvirtina šventes prie tų pačių dienų, bet ir padaro tai, kad kiekviena diena kiekvienais metais atitinka tai pačiai skaitlinei, — pastaroji aplinkybė turi didžiulės reikšmės visiems, valstybiniams ir organizacijiniams sutvarkymams ir knygydystei. Tie “amžinieji metai” jau vartojami bandymo pavidale daugelyje Amerikos pramonės imonių, o taip pat Čekoslovakijos dirbtuvėse ir mokyklose, ir bandymai pasirodė labai pasėkmingi. (Arėjas Vitkauskas)

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVEJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Parašė P. JURGELA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

284 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. KAINA \$1.50, siunčiant paštu 1.65.

Reikalaukite:

Amerikos Lietuvis

14 VERNON STREET
Worcester, Mass.

VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIZIUREJIMO KNYGĄ JAU SPAUSDINAMA

Tai bus jau iš eilės šešta laida šitos knygos atspausdinta. Ši syki bus papildyta kai kuriais skanumynų ir gėrymų receptais. Duokit užsakymus tuojau. Knyga bus gatava dėl siuntinėjimo apie vidurį šio mėnesio. Kaina \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

Prof. Z. Žemaitis

LIETUVIŲ TAUTOS PASKIRTIS

(Tęsa)

Paskaita I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui, įvykusiam 1935 m. rugpjūčio mėn. 11—17 d. Kaune, Valstybės Teatre

7. Musų tauta neskaitytina, jos sukurti valstybė kukli ir nesvajioja ateityje tapti kokia imperija. Tad ar gali joje susidaryti pakankamą sąlygų, palankių visapusiškai žmogaus asmenybės išugdymui? Ar ne daugiau teikia tokių galimų didžiosios tautos ir valstybės? Yra tokių hipotezių ir teorijų.

Tačiau tikrovė rodo ką kita.

Didžiosios tautos ir valstybės gyvenimas, kaip lengvai pastebime, sumechanėjo. Žmogus tū virsta kaž kokių menku danteliu milžiniškoje mašinoje ir pats sumašinėja, vis tiek, ar jis dirbs fabrike, ar valstybės valdymo aparate ar net visuomenės darbe. Jis išmoka greitai ir tiksliai atlikti vienintelį nesudėtingą veiksmą ir jį kartoja diena dienon, metų metus. Aišku, kad jo visa psichika ilgainiui turi sumenkėti, subiednėti, atbukti. Tokiose sąlygose žmogus turi atkristi į kažkokią primityvumą — ir atkrinta. Jo papročiai tampa keisti, šiurkštūs, dvasiniai interesai siaurėjo; jausmų pasaulis ima tenkintis tokiais dalykais, kurie anksčiau būtų buvę laikomi laukinių žmonių pramogomis: bokasai, visokios nenatūralės rungtynės, dabartinė laukinė muzika ir kitos stačiai beprasmiškos pramogos. Tokių žmonių masės lengvai duodasi bet kur nukreipiamos net prieš jų pačių interesus.

Tiesa, greta to iškyla kai kurios neskaitytos stiprios asmenybės — kapitalo aristokratai, sumanūs žmonių vedėjai, masių vada. Tačiau žmonija vis dėlto eina ne ta linkme kad pati, visa masė, morališkai smuktu, menkėtu, sutiktu tapti lyg ir kokių mėsū kad tik iš to išaugtų paskiros puošnios gėlės. Jos tendencija rodos, yra kita: nuolat kilti, tobulėti, sąmonėti visu frontu, visuose savo narius.

Tikrovė mus mokina kad dvasiškai pilnesnės ir morališkai vertingesnės asmenybės išaugti geresnės, ar bent neblogesnės, sąlygas teikia mažesnės tautos ir valstybės, negu didžiulės. Didžiosios sumašino, sumaterialino žmogų, visuomenę, tautą, — grėšia sumechaninti ir visą žmoniją. Kas iš to seka bangu ir pamanyti. Laimė, jau dažniau ir daugiau pasigirsta balsų, keliančių dvasios protestą prieš tokį šiurkštų materializmą. Žmonija pasiilgsta ir toliau labiau pasiilgs žmogaus.

Lietuva čia turi ir gan patarnauti žmonijai, išsaugodama nesumechanintą, pilnutinį žmogų, kaip ji per amžius rupestingai išsaugojo, išauindinę pastogėje savo sielą. Tai tvirtindami nesijuntame esą koki fanatikai ir nelaikome Lietuvos kažkokių žmonių Mesijų, kaip kad savo laiką lenkai buvo persisunkę savo lenkišku mesijanizmu, jiems lietuvio (?) Taujėniško — Towianskio sukurtu. To liguoto mesijanizmo nenatūrali sėkla daugelio lenkų dvasioje davė skaudžių vasių Lenkijos pavergtosios tautos ir net sudaro pavojų visuotinei taikai. Mes anaipol nenorime piršti musų tautai kaž koki ypatingo mesijanizmo. Mes tik reikiame įsitikinimą, kad žmogų žmonijai išsaugos ir gražins ne didžiosios, bet mažesniosios tautos ir valstybės, tad Lietuva ir čia turi gražios progos suvaidinti vieną žymesniųjų vaidmenų.

Tam ji turi daug palankių sąlygų, gludinčių dalinai tautos dvasioje, dalinai susidariusiose gyvenimo sąlygose. Lietuviuose iš prigimties yra stiprus individualybės jausmas. Jis, dėja, dažnai padaro juos žmonėmis, linkusiais peštis ir del mažmožių nesugyvenamais, bet tai jau kraštutinumai. Lietuviai pasižymi gilia jausmų kultūra, gavusia savo išraišką gražiose, melodingose, lietuvių labai mėgiamose dainose gražiose, plačiai pasklidusiose tautiniuose ornamentuose, audimų raštuose, gėlių, darželių pamėgime ir par. Musų tautoje daug patvarumo, stiprus sveiko konservatizmo jausmas einas darniai rankon su mokėjimu pasisavinti ir moderninės kultūros pradus, atmetus jos netikrus vaisius. Didinga ir kupina gražių nuopelnų žiloji lietuvių tautos praeitis ryškioji ir kilniomis asmenybėmis šviečia mums tautinio atgimimo pranašų ir veteranų gaidynė.

Tiesa, greta gražių ir kilnių tautos ir valstybės atgimimo gaidynės asmenybių, iškilo ir eilė mažaverčių, morališkai pakrikusių žmogystų. Bet tai yra nenormalios išimtys, greičiau svetimybės. Tuo nenusižengė nė vienas musų senųjų tikrų veikėjų ir tautos darbininkų. Tokiais pasireiškė tik kai kurie prisiplakėliai, karjeristai, dažnai svetur išaugę, atsiradę musų tautinio darbo lauke tik tada, kai jau susidarė jame galimumų daryti karjeras ir dažnai — nešvarius biuznis varyti. Čia neturi būti dėlto pagrindo nusiminti ir abejoti tautos gajumu. Tokie dalykai ir visur kitur dedasi, tik dar kur kas didesniu mastu ir reikiškesniais formomis.

Kai kas linksta paabejoti, ar gali neskaitytina tauta ir nedidelė valstybė suvaidinti bet kiek žymesnį vaidmenį žmonijos dvasiniam gyvenime. Tokiems abejotojams galime nurodyti, kad žmonių civilizacijos istorijoje sprendžiamąjį vaidmenį suvaidino ne didžiosios tautos (pav. kinų), bet neskaitytos graikų, žydų, ara-

V. M. Klausutis

AR BUS KEIČIAMA LENKŲ POLITIKA?

LIKVIDAVUS LENKIJOS PULKININKŲ KABINETĄ, REIKIA LAUKTI ATMAINŲ VIDAUS IR UŽSIENIO POLITIKOJE

Man būnant Lenkijoje pereiną vasarą, ypatingai bevišešiant Varšuvoje, teko nemažai su lenkais išsikalbėti Lenkijos vidaus ir užsienio politikoje. Aš domėjau lenkų įtempta politika po maršalo Pilsudskio pasitraukimo nuo Lenkijos valstybės scenos. Aš buvau linkęs manyti, kad Pilsudskis sutikdamas su Pulk. Beko nuomone ir vadovybe Lenkijos užsienio politikoje, daleidęs Bekui savarankiškai vairuoti Lenkijos užsienio politiką, labai apsiriko.

Senis Pilsudskis buvo silpnas ir jo protas buvo atbukęs prieš jo mirtį, jis nesugebėjo permąstyti Beko klaidas, Pilsudskis daleidamas savo Pulkinkinkų kabinetui savarankiškai valdyti kraštą, susibičiuliuoti su Vokietijos nacional-socialistais, padarė didelę klaidą ir sumažino Lenkijos prestižą užsieny, Lenkija tapo nustumta nuo jai skirtos vietos tarptautinėje politikoje tarpe francūzų ir anglų įtakoj esamų valstybių, kurios sudarė Europos politiška pasaulį. Šitokios nuomėnės yra lenkai, šitaip jie kalbėjo su manim Varšuvoje ir Vilniuje.

Aš nusistebėjau lenkų daugumos nuomone, kad Pulk. Juozas Beko politika neigiamai įvertinama. Lenkai laiko Beką provokišku lenkų vadu. Jie man sakė, kad maršalo Pilsudskio Pulkinkinkų kabinetas išvedė jį iš kelio, kad jis buvo Beko klaidingai informuotas užsienio politikos reikaluose, todėl jis priėmė Beko pasiūlymus susitarinimui su Vokietija politiška ir ekonomiška. Aš tikiu, kad tokia lenkų nuomėnė buvo ir bus teisinga. Pilsudskis mirė nervų ligos graužiamas, jis sako, lenkai galėjosi padaryti netakto užsienio politikoje.

AR KOSCIALKOVSKIS KEIS LENKIJOS POLITIKĄ? AR VOKIEČIŲ-LENKŲ SANTYKIAI BUS PALAIKYTI?

Dabar ne tik lenkams, bet ir jų kaimynams, ypatingai Pabaltijos valstybėms svarbu, ar naujas Lenkijos Premieras M. Koscialkovskis keis Lenkijos užsienio politiką? Šituo klausimu domisi ir kitų kraštų žmonės, ypač vokiečiai, kurie iš aukšto žiūri į lenkų draugiškumą, ir kurie mažai lenkais tepasitiki. Galimas daiktas, kad Francijoje taipgi nemažai domės kreipijama į Lenkijos politiškas permainas. Lenkija nuolat buvo Francijos podukrė, šios dvi valstybės senai rišamos daugeliu ryšiu — politiška ir ekonomiška, rasi ir tradicijomis senoviškų jų santykių.

Tatai, šiuo atžvilgiu persiorganizavimas Lenkijoje valdžios, nemažiau terupi ir lietuviams; rupi mums delto, kad Lietuva ir Lenkija neturi gerų santykių, tebėra uždaryta demarklinija, nėra susisiekimo tarp Lietuvos ir Lenkijos, nėra konsularinių atstovybių ir diplomatinių ryšių, tai viena. Antra, Lietuva lygi šiol žiūrėjo į Lenkiją kaip vienintelę valstybę, labiausia norinčią ją praryti; kol Pilsudskis buvo gyvas, jis nebuvo išsižadėjęs idėjos lietuvių ir lenkų Lublinio unijos atstatymo. Pilsudskis tikėjosi, kad vienokiu ar kitokiu būdu jis tą savo idėją realizuos.

Todėl nenuostabu, kad Pilsudskis gyvas budamas išbandė keleriopus būdus įtraukti Lietuvą į Lenkijos imperializmo tinklą; jis užėmė Lietuvos sostinę Vilnių, trečdalį Lietuvos žemių, manė, kad jis tokiu būdu privers lietuvius kapituluoti lenkų norams. Vėliau jis gaudino Lietuvą visokiais būdais, dar vėliau susidėdamas su vokiečiais, jis siundė vokiečius ant Lietuvos. Bet prieš mirtį jis pradėjo siuntinėti Lietuvon savo pasiuntinius santalkos su lietuviams daryti. Tuli Lietuvoj žmonės, partijų vada, patikėjo, kad buk Pilsudskis nori taikos su Lietuva.

Aš nesistebiu "Ryto" dienrašcio tokiu įsitikinimu, nes žinau, kad jo atstovaujamos partijos vada, ypatingai, Lietuvos dvasiška gaidžia glaudesnių santykių, retas, kuris Romos katalikų bažnyčios kunigas yra tokiai politikai priešinąs. Man teko išsikalbėti su kunigais būnant Lietuvoje, aš žinau jų nuomone, tačiau lengva numanyti ir Dr. Bistrą, "Ryto" redaktoriaus politiška protavimą lietuvių ir lenkų santykių atžvilgiu. Bet aš stebiuosi "Lietuvos žinių" prolenkiškumu, aklu įsitikinimu, kad Lenkija gali išgelbėti Lietuvą nuo vokiečių pavojaus. Todėl "Lietuvos žinios" yra linkę manyti, kad reikia su Lenkija susitaikinti paliekant Vilnių taip kaip jis yra, reikią, dovanoti lenkams, o lenkai už tai išties lietuviams savo dešinę ir suteiks pagelbą prieš vokiečius. Taip "Lietuvos žinios" protauja.

Šiomis dienomis musų amerikoniškoje spaudoje tilpo žinios, kad Pulk. J. Bekas serga, išvyko sveikatos atžvilgiu atostogauti. Gi gautame laiške iš Vilniaus, man vilnietis rašo, kad Bekas neužilgio būs atleistas, reikią gaus visišką vakaciją. Mano kolega Vilnietis rašydama apie Lenkijoje valdžios permainą, sako: "Provokiškas Pulkinkinkų Slavko kabinetas likviduotas. Lenkų užsienio politikoje permatomas naujas nusistatymas, politikos keitimas bus neišvengiamas, nes dauguma Lenkijos visuomenės to reikalauja".

Gi berašant šį straipsnelį, gavau laiška nuo kito savo kolegos iš Kauno, kuris stovi arti Lietuvos vidaus ir užsienio politikos pulso, jis rašo: "Nežinom ar džiaugtis ar liudėti Lenkijoje įvykusioms permainoms. Bet dėja, tuli musų visuomenės priešaky figuruojanti "vada" mano, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė sieks susitaikymo su Lietuva. Bet jokių oficiališkų ar pusiau-oficiališkų iliuzijų šituo reika u iš Varšuvos neturime". Tatai, aišku, kad Lietuvoje labai susidomėta lenkų vyriausybės atmainomis. Tik dėja, Vilniečių nuomone, mus nedžiugina, nes jie mano, kad Lenkijos naujoji vyriausybė Lietuvos atžvilgiu nedarys jokių nuolaidų, taip butent, Vilniaus lenkų spaudos vedėjai yra pareiškę. Aš esu linkęs manyti, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė nedrįs atitaisyti Pilsudskio padarytas klaidas Lietuvos atžvilgiu, nes tam momentas dar nepribrendęs, dar nemažai lenkų tebėra nepalankiai Lietuvai nusitaikę.

Bet netenka abejoti, kad Lenkijos vyriausybė keis lenkų užsienio ir vidaus politiką. Aš esu linkęs manyti, kad Lenkija grįš prie savo pamotės Francijos politiško bloko, kad lenkų-vokiečių santykiai anksčiau ar vėliau suris, jųjų draugiškumas nutruks. Tačiau, kol Pulk. Bekas bus užsienio reikalų ministeriu, tol jis dės pastangas išlaikyti Lenkijos-Vokietijos glaudžius politiškus ir ekonomiškus santykius. Dabartinė Lenkijos ekonomiška bloga padėtis teikia Beko politikai nemažai šansų, nes Lenkijai reikalinga vokiečių rinka javams ir gyvuliams, o Vokietijos hitleristams reikalingas išlaikymas Lenkijos vokiečių fronte, tatai vokiečiai teiks Lenkijai ekonomišku langvatų ir tokiu būdu Koscialkovskio vyriausybė atsipalaidoti nuo vokiečių bus nelengva, kuomet Beko politiška Lenkijos šovinizistai remia, kuomet ukinkinių gamybai rinka reikalinga, Bekas galės dar ilgai laikyti savo vietoje. Vienok galų gale, Lenkija pereis į Francijos pusę.

Todėl, mums lietuviams netenka labai daug rupintis ir tikėtis bei laukti palankumo iš Lenkijos naujos vyriausybės.

8. Visuotinės civilizacijos kurimos eigoje lietuvių tautos paskirtis yra taip pat didelė ir svarbi — jungti Rytų ir Vakarų civilizacijų elementus. Tą berods pirmas pastebėjo, išskėlė aiškėn ir gražiai rimtai išaiškino prof. St. Šalkauskas nepaprastai įdomioje knygoje: "Sur les confins de deux mondes" ("Dvių pasaulių pasieny", 1916).

(Bus daugiau)

YPATINGAI LAIKE LAPKRIČIO M.

2 Dirbtinių Dantų Setų Įtaisymai Už Kainą del 1

Aparinimas "Nitrous Oxide" Dujomis IŠTRAUKIMAI BE MOKESTIES SYKIU SU KITU BILE KOKIU DANTŲ TAIŠYMO DARBU

DR. SHAWMUT

Dirbtinių Dantų ir Ištraukimų Specialistai
536A MAIN GATVĖS DIAL 2-6810

Negalima tikėtis, kad Koscialkovskis rupinsis sutaikinti Lenkiją su Lietuva. Koscialkovskio kabinete yra keletas Pilsudskio ir Želigovskio draugų, jie nebus palankūs atitaisyti "Želigovskiadoms" klaidų Vilniaus pagrobime. Lenkija tebėra valdoma imperializmo objektu. O apie Vilniaus gražinimą Lietuvai, negali būti nei kalbos dabar. O be Vilniaus gražinimo, taikos su Lenkija taipgi negali būti.

Nors Lenkijoje žmonių dauguma nebuvo patenkinti Beko užsienio politika, nors pas lenkus yra daugiau francuzams simpatijų ir pageidavimų atnaujinti glaudžius santykius su Francija, nors dabartinio Lenkijos Premiero Koscialkovskio nusistatymas užsienio politikoje, be abejonės, nelabai širdingas vokiečių atžvilgiu, vienok Lenkijos ekonomiški interesai stovi pirmoje vietoje, Lenkijos kabinete yra Vice-Ministeriu Kviatkovskiu, buvęs Slavko kabinete Komercijos Ministeriu, taipgi palankus J. Beko užsienio politikai ir jo provokiškumui, todėl aišku, kad Bekas paliks kabinete, kad jis gaus iš vokiečių naują ekonomiškas koncesijas Lenkijos ukio produktams.

Aš esu patyręs Lenkijos ekonomine būkle ir lenkų politiška protavimą. Militaristai nevienodai nusistatę, vieni provokiški, kiti francuzų šalininkai: Lenkijos ukininkai nesupranta užsienio politikos, jie taip galvoja kaip Lietuvos ukininkai, jie sako, kad vokiečių santykiai su lenkais turi but ger, nes jiems rupi gauti vokišką rinką savo javams, gyvuliams, sviestui ir kiaušiniams ir kitokiems dalykams. Todėl esu tikras, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė nedarys didelių pakeitimų užsienio politikoje, ypatingai, nebus nutraukti lenkų-vokiečių politiški ir ekonomiški glaudūs santykiai. Nebus iš lenkų pusės naujų eluzijų, bei pasiūlymų taikos lietuviams. Lietuva kaip buvo ir bus objektu lenkų imperializmo. Kitokios išvados rodos negali būti.

Gal buti, kad dabar Lenkijos užsienio politika nebus Pulk. Beko asmeniška - atsakomybė kaip ligi šiol buvo, bus viso Ministerių kabinete svarstomi užsienio politikos reikalai. Galimas daiktas, kad lenkų visuomenės balsas, francuzams simpatizavimas dabar padidės Lenkijoje, nes bus lenkų spauda laisvesnė, tačiau lenkų-vokiečių "draugavimas" pakils, nes lenkams Vokietija svarbi ekonominiu atžvilgiu, o vokiečiams Lenkija politiniu atžvilgiu svarbi. Kitaip lenkų-vokiečių bičiulystę įvertinti ir spręsti, rodos negalima.

Arėjas Vitkauskas Kuomet Žmogus Laimingas?..

Vieną kartą aš sumaniau išsiuntinėti tuo klausimu anketa ir štai kokius atsakymus gavau:

Musų valstybės kamienas, kaimietis sako: "Aš tuomet laimingas, kai rugščių kopustų su lašiniiais pavalgau..."

Jo "boba": "O aš laiminga, kai gatau nors vieną naktį ramiai užmigti — kai vaikas nerškia..."

Senutė: "Aš laimingiausia, kai ant pečiaus krašto sėdžiu ir rytą gadžinkas, o vakare karunką giedu..."

Šiaip marti: "Aš laiminga, kai man vyras kailio neperia..."

Žentas (tą jau visas pasaulis senai žino): "Aš laimingiausias savo uošvienės laidotuvių dieną..."

"Gyvenimiškas" idealistas: "Laimingiausias, kai pirmą šimtine į banką pasidedu toliau, tai taip trunkte ir traukia dėti daugiau..."

"Plinderka" (yra tokia žuvis, bet žmonės taip vadina vėjavaike merginas; anglai jas vadina "flapper"): "Ar begali buti didesnė laimė už naują suknelę, l..."

Jacob Hiatt

Apie Lietuviškas Mokyklas Nepriklausomoje Lietuvoje

Atgavus nepriklausomybę kartu su atstatymo darbu visose srityse, iškilo švietimo klausimas — mokyklų klausimas. Šios rusišes klausimai yra labai opūs kiekvieni Lietuvoje. Šioje srityje per visą laiką siautė kaosas. Kaip senieji taip ir jaunieji, lietuvių kalbos nemokėjo. Kalba buvo klaidinga, neliteratiška, dalinai žargonas — lenkiškų, rusiškų ir vokiškų žodžių mišinys. Buvo suprasta, kad be kalbos, nėra tautos. Tad, su didžiausiu pasiryžimu ir entuziazmu pradėta steigti lietuviškos mokyklos, gimnazijos (high school), ir pagaliau įsteigė universitetą, kuris 1933 m. pavadintas Vytauto Didžiojo vardu.

Iš karto nebuvo tinkamų patalpų. Mokytojai dirbo sunkų darbą — be tinkamos mokyklos, be vadovėlių. Tačiau tėvynės ir nepriklausomybės meilė įkvėpė juose begalinę jėgą, kurių dėka, lietuvių kalba atgijo po jos ilgalaikinio miego ir priešpaudos. Prie to šventojo darbo prisidėjo ir tėvai su vaikučiais, tuo, kad pirmieji nežiurint į sanitariškų mokyklų pusę, ragino vaikučius eiti į mokyklas, gi pastarieji su didžiausia meile stengdavosi atsiminti mokytojo-pasakytą žodį ir gramatikos taisyklę. Laikui slenkant atsirado tinkamų mokytojų, buvo pastatytos mokyklos ir suskambėjo grynas lietuviškas žodis per girias ir laukus. Malonu buvo žiūrėti į vaikučių burelius skubančius į kaimo mokyklas. Einant naujoju įstatymu, tėvai privalo leisti savo vaikus į pradines mokyklas. Mokyklos užlaikomos valstybės lėšomis ir per keturius lankymo metus, mokiniai susipažino gerokai su lietuvių kalba, istorija ir geografija. Baigę šios rusišes mokyklas daugumas vaikų įstoja į gimnazijos pirmą klasę. Gimnazijos yra visuose apskrityse bei didesniuose miestuose. Jos taipogi užlaikomos valdžios lėšomis, tik turtingesnieji mokiniai moka po 50 lt. (apie 8 1/2 dolerių) į pusmetį. Kursas gimnazijoje trunka normaliai 8 metus.

(Tęsinys sekančiam numeryje)

Tokiems Niekümet Neganai!

Fabrikantas darbininkams: "Ką? jus norite dar daugiau algos? Su šešiais rubliais savaitėi jus negalite išgyventi? Juk už šešius rublius galima gauti butelį gero šampano! Aš net patį geru dar prastesnį".

NAUDOKIS ŠIAJA PROGA

Prisiųsk mums \$2.00

O gausi 400 puslapių knygą

20 AMŽIAUS KARAS

Audimo apdaruose, vertės \$1.00

Ir prie tos dar \$4. vertės kitokių knygų ir visos skirtingos

Apie Politiką, Ekonomiją, Sociologiją, Istoriją, Apie Pasaulinį karą; taipgi ton sąskaiton įeina įvairios pasakos, belitristika, poezija, juokai, sapnininkas, kiromantija, monai ir visokios kitokios čia nesužymėtos knygos, kurias galima įsigyti šiame apdaravime.

Įdėk konvertan \$2.00 ir pasiųsk žemiau pažymėtu adresu, o mes pasiųstemsim tuojau pasiųst \$5.00 vertės knygų išskaitant persiuntimo lėšas.

Amerikos Lietuvis

10 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS
 The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
 Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. \$1.50 In Foreign Countries 2.00
 One half year ..... 1.00 Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleista šeštadieniais, leidžiamas
 G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. \$1.50 Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
 Pusei metų ..... 1.00 Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata
 turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post
 Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

**Antroji iš eilės
 Lietuvos Gen. Konsulo p. e. P. Daužvardžio Kalba
 Pasakyta Waterbury, Conn., spalio 12 d., 1935 m**

Lietuva ir lietuvių tauta nesviruojančiai smerkia brutališkumą ir visomis pastangomis remia teisę — teisingumą ir žmoniškumą. Lietuvių tauta yra to nusistatymo, kad didžiajai ir sveikajai daliai žmonių svarbu ne kruvinos kovos, bet taika, saugus gyvenimas ir gerbuvys. Taikos — saugaus gyvenimo ir gerbuvio — kardais šautuvais ir bombomis niekuomet nebuvo, nėra ir nebus pasiekta. Tas budas gyvenimo bei pasaulio valstybių problema rysti yra netinkamas, smerktinas ir kuogreičiau jis bus panaikintas, tuo greičiau pasaulin ateis Dievo karalija — užviešpataus tikroji civilizacijos ir racijanalishkuoji taika — teisė ir teisingumas.

Racijanalishkuoji teisė bei tikrasai teisingumas, vietoje kumščio — jėgos teisės — itin yra svarbu darbo žmonėms ir mažiosioms valstybėms, nes vienokios arba kitokios rūšies karai nei darbo žmonėms nei mažoms valstybėms, niekuomet gero, pilnoje to žodžio prasmėje, nedavė ir ne duos.

Karų bei brutalizmo padariniai yra lietuviams labai gerai žinomi ir suprantami — jų plačiai aiškinti nėra reikalinga. Jeigu ne godieji bei nepasotinamieji mūsų kaimynai tai mums šiandien nereikėtų kalbėti apie Vilnių bei Klaipėdą ir rupintis kaip savo laisvę bei nepriklausomybę nuo priešų apsaugoti. Mes galėtume sau ramiai lietuviškoje žemėje gyvent, jos dovanomis ir savo darbo vaisiais naudotis ir vietoje kulkų bei kulkosvaizdžių, ukio mašinas gaminti ir gerosius protus tautos gerbuvui naudoti.

Brutališkumo pavyzdžių ieškoti mums nėra reikalo eiti nei į primityvišką senovę nei į dabartines kitų tautų bėdas; mes turime savus pavyzdžius: Vilnių ir Klaipėdą.

Vilnius, kaip jums visiems yra žinoma, Lietuvių tautos įkurtas, pastatytas ir išaugintas. Jo priklausomumą Lietuvai niekas rimtas nekvestijonavo ir nekvestijonuoja. Kiek liečia teisę ir teisingumo principus Vilnius visuomet buvo ir yra Lietuvos. Lietuva Vilniaus niekuomet nei Rusijai nei Lenkijai nėra pavedus ir nepaves. Vilnių bei visą Lietuvą jėga buvo XVII šimtmetį Rusija pasigrobus, o XX amžiaus pradžioje tas pats tik žiauresnėje bei skaudesnėje formoje, kiek liečia teisę bei teisingumą, buvo pakartota Lenkijos.

Lenkija Vilnių ir trečdalį Lietuvos užgrobė labai skaudžiu, neteisingumu ir klasingu būdu: 1920 m. spalio mėn. pradžioje Suvalkuose vedė su Lietuva derybas ir tuo pačiu metu ruošėsi savo pasižadėjimus sulaužyti — teisę ir žmoniškumą po kojų paminti; Suvalkų sutartį spalio mėn. 7 d. pasirašė, o už dviejų dienų, spalio 9 d. Vilnių užgrobė ir net mėgino visą Lietuvą pavergti. Doros principais bei įstatymais pasirėmus sanprotaujant bei galvojant žiauresnio žygio civilizuoatam pasaulyje negalima darsileisti vaizduotis. Tokius žygius, kaip Vilniaus užgrobimą, gali pateisinti tikrai brutališkumo arba jėgos „įstatymas“, kuris žmonėms suprantamąją teisę laiko žaislu, o ginklą bei jėgą — teise ir teisingumu.

Atrodo nesuderinama, kad gerai susitvarkiusios, civilizuoatos ir senos valstybės mokančios savo piliečių reikalus gerai bei tiksliai tvarkyti, nemoka tarpvalstybinių reikalų žmoniškai svarstyti bei civilizuoatai rišti. Juk, rodosi, jeigu yra teismai piliečių reikalus išspręst, tai kodėl gi negalėtų būti tarptautinių teismų, valstybių nesupratimus išaiškinti, spręsti bei atitinkamai likviduoti: įstatymams nusizengusias valstybes nubausti, nuskriaustosioms valstybėms padarytas skriaudas atitinkamai atsakyti. Dėja iki šiol tokio teismo neturime, nors prie to einama ir veikiausiai, anksčiau ar vėliau, bus prie to prieita. Tautų Sąjunga ir Haagos tribunolas į pasaulio teismą vystosi ir, ilgainiui išsivystis. Tautų Sąjungos dabar rišami klausimai ar reikšmingi ir ateičiai gali būti labai naudingi.

Dabar taikamos Italijai sankcijos (bausmės) turėjo būti Lenkijai pritaikintos prieš 15 metų. Lenkijos žygio juk negalima lyginti su Italijos žygiu — Lenkija sutrėmė viską: su Lietuva padarytą sutartį sulaužė, Lietuvą nuskriaudė, Tautų Sąjungą ir didžiausias valstybes pažemino.

Lenkijos Lietuvai padaryta skriauda yra įskaudus iki kaulo. Lietuvių tauta labai skaudžiai ir neatleidžiamai jaučia Vilniaus žaidą. Ji žino, kad jos amžių sostinė bei kultūros centras yra svetimųjų rankose; kad ta sostinė svetimųjų rankose ne auga ir tobulėja, bet skursta ir blogėja; vietoje didžiausio ir gražiausio Lietuvos miesto yra paversta į paprastą, nuskurusį miestą. Naujos statybos nei valdiškos nei privatiškos joje beveik nėra. Lietuviškos įstaigos viena po kitą uždaramos. Iš imperialistiškos rusijos priešpaudos išsilaisvinę lietuviai yra Lenkijos priešpaudoje. Jų tautinis veikimas yra griežtai suvaržytas; mokyklos viena po kitą uždaramos, o esamos persekiojamos. Yra buvę net ir tokių atsitikimų, kad lenkiškai mokančių lietuvių vaikai priverstinai yra versti lankyti lenkiškas mokyklas; mokytojas leidimai neduodami. Į aukštesnes bei aukštiasias mokyklas iš lietuvių mokyklų, vaikai įleidžiami tikrai per grieščiausias kvotimus. Iš viso ko Vilnijoje susidaro tokia pat atmosfera, kokia buvo Muravjovo laikais: lietuvis savo lietuviškoje žemėje neleidžiamas lietuviškai mokytis bei organizuotis. Ne vienas bet šimtai veiklesnių lietuvių buvo areštuota, kankinta ir bausta už lietuviškumą. Ne teisėtas Lenkijos

**PO DVIDEŠIMT DVEJŲ METŲ
 Mano Įspūdžiai iš Europos Kraštų ir
 Tėvynės Lietuvos**

Kitą dieną nuvykom su kolega amerikonu p. Harold Massey ir jo sesute, Beatrice, jų automobilyje į Versalį, kur viešpatavo garsiausias „Francijos karaliai Louis XIII ir Louis XIV. Aplankėme jų garsius Palocius, gražiausias pasaulio Piliis. Karališkieji rūmai Louis XIII ir Louis XIV, tai tikrasis žemės „rojus!“ Tie milžiniški turtai francuzų kruvinu prakaitu uždirbti ir sudėti. Bet tai ne viskas.

Nuvykome iš Versaliaus į Malmaison, aplankėme Chateau buvusią rezidenciją Napoleono ir Juozapinos, Napoleono palaikų muziejų, jo rumus ir gražųjį gėlių, fontanų ir skulptūros gražijų stovų sodą; kiek čia grožybės ir turtų sukūsta! Didžiausias plotas žemės paverstas į vieną iš gražiausių pasaulio parkų. Medžioklės paviljonas, kurį Louis XIV patobulino stebingomis amerikiečių. Soduose visur vanduo trykšta teška iš gražųjų fontanų, gražūs medžiai ir gėlės, takai ir keliai Versaliaus karališkame sode. Tukstančiai žmonių lanko šias vietas, lektorai aiškina šių vietų istoriją, nuotykius, laiko viešpatavimo didingų puikiųjų ir ištvirkėlių Francijos buvusį monarkų.

Turėjom užkandžių ir vėliau aplankėme garsiuosias dar nematytas vietas Versaliaus karališkųjų rumų, svečių priėmimo privatiškus rumus ir veidrodžių salę Louis XIV ir kitas įdomias vietas. Čionai mes matėme pasaulinių skulptorių ir piešėjų rankų darbus, — gražiausius kurybinius menininkų „stebuklus“. Ir kas galėtų apskaičiuoti tas brangenybes?... Tai Paryžiaus garsenybės, krikščioniškos

Vilniaus 1-5 metų valdymas yra abnormalus ir nepakenčiamas. Tas abnormalumas bei Vilnija valdantis neteisingumas turi būti galimai greičiausiai laiku atitaisytas. Abnormalumą jaučiame ne tik vieni lietuviai, bet ir Tautų Sąjunga ir valstybių vadai. Tačiau nei Tautų Sąjunga nei didžiųjų valstybių vadai Vilniaus klausimo išrišimu nieko tuo tarpu nedaro ir tiesioginiai daryti negali.

Vilniaus klausimo rišimas pirmoje eilėje priklauso lietuviams. Lietuviai tuo reikalu sistematiškai ir neatleidžiamai dirba. Tam reikalui yra įpareiguoti atitinkami valstybės organai, ir įpasireigojus pači visuomenė. Kiek liečia užsienio politiką tas yra Prezidento ir Užsienio Reikalų Ministerijos globoje; kiek liečia visuomenę, tas yra Vilniui Vaduoti Sąjungos globoje.

Vilniui Vaduoti Sąjunga ir Vilniaus Gel. Fondas yra Lietuvoje suaugę ir stiprų organizuotą kuną. V. V. S. turi virš pusę tukstančio skyrių ir keliasdešimt tukstančių narių. Vilniaus Gel. Fondas yra sukėles nemažą kapitalą ir tą kapitalą vis didina ir augina. Tas kapitalas nėra ir negali būti vartojimas niekam kitam kaip tik Vilniaus reikalui. V. V. S. skyrių nemažai yra ir Jung. Amer. valstybėse. Tie skyriai dvėjoji, vieni specialiai suorganizuoti, o kiti iš Federacijos skyrių sudaryti. Jų abiejų tikslas yra vienas ir tas pats. Per tuos skyrius yra auklėjama bei stiprinama Vilniaus vadavimo pajėgos ir skleidžiami taip vadinami Vilniaus pasai ir ženklai.

Vilniaus pasais ir ženklais prie Vilniaus prisirišama ir Vilniaus reikalui kapitalai keliami. Tie pasai bei ženklai yra skleidžiami bei platinami visur ir prie kiekvienos progos. Iki šiol jie sklido ir plačiai pasklido nelabai organizuotoj formoje, bet dabar jie pradeda skleistis organizuotoj bei sistematingoj formoj, k. t.: organizacijos bei draugijos savo susirinkimuose nutaria tapti V. V. Sąjungos nariais — kiekvienas narys išgyja Vilniaus pasą ir pasižada sulig savo išgalės pirkti kas mėnesį ženklelius. Tuos ženklelius jis gauna iš draugijos sekretoriaus, ir moka draugijos sekretoriui kartu su savo duoklėmis. Draugijos sekretorius duoda jam atitinkamą skaitlių ženklų, kurios jis įlipdo į savo pasą. Pasai yra po 10 centų, o ženkleliai nuo 5 centų iki 1 dol. Draugijos taip pat nutaria savo parengimus apdėti Vilniaus taksa: nuo kiekvieno bilieto skiriamas atitinkamas nuosimtis Vilniui vaduoti. Kai kuriuos parapijų bei atskiros mokyklos yra pasižadėjusios Vilniaus pasus ir ženklelius skleisti tarpe mokyklos vaikų. Mokyklos vaikai ne tik patys tuos pasus ir ženklelius perka, bet taip pat paroduoda savo tėvams, giminėms, kaimynams ir t. t. Tuo būdu Vilniaus kovos armija kas dien didėja ir jeigu Vilnius greitai laiku nebus atvaduotas, tai ji išaugs į kolosalį kuną ir tas kunas ras būdą Vilnių į Lenkų atvaduoti ir Lietuvai gražinti.

Vilnių juk yra mūsų, o mes jo. Jis mums yra taip brangus, kaip pati gyvybė. Mes jį įkūrėm ir lietuviškomis smegenimis bei pastangomis pastatėm. Jis buvo per šimtmečius mūsų viso judėjimo centru. Iš jo plaukė visa sviesa mūsų tautai. Jis neišskirgiamo suaugo su mumis. Mes nuo jo atsiskirti ir be jo gyventi negalime. Mūsų protai ir širdys jame. Mes jį visais keliais einame ir eventualiai nueisime — Lenkai anksčiau ar vėliau turės iš mūsų žemės išikraustyti ir mums priklausomą mūsų turtą atiduoti. Mes to reikalaujame ir reikalauti nenustosime. O kas teisingai bei teisėtai ir neatleidžiamai reikalauja, tai ir išreikalauja. Išreikalaušime ir mes.

Aplankiau Bohemian kabaretą, vidurnakčio froliką, Casino de Paris; buvau sužavėtas neapsakomū francuzų muzikos ir šokių grožiu, nepaprastu viešumu ir laisve besireiškiančia teatre, kabarete, elegantiškumu ir mandagumu francuzų. Gaila tik tiek, kad drasos vaidinime bebunant, francuzų kalba man buvo svietima, bet kitais atžvilgiais aš išsinešiau maloniausius įspūdžius iš francuzų teatro. Francuzų teatre, Operoje, randasi ir ne francuzų talentai.

Naktinis gyvenimas Paryžiuje mane domino ir žavėjo. Graži muzika, linksma žavėjanti nuotaika, teškantis šampanas; besitrunkant po Paryžiaus miesto dalis dienos ir vakaro laiku, patekau ir į senąjį Lotynų centrą — Bohemianų kabaretą, čia francuzų daina labai skambi, lydimas francuziškų įvairių muzikos instrumentų akompanimentu, puiki žavėjanti vieta kiekvienam svetimšaliui. Montparnasse, sekėja skaitlingai svetimšalių lankoma, ypač Bohemia kabaretas.

Senasis Montmartre, tai vieta kur susirenka vidurinės ir bednesnės klasos Paryžiečiai; šitoje miesto daly matomi raštininkai, mažesnieji valdininkai, tarnai ir tarnaitės, čia jie praleidžia savo liuoslaikį kavinėse, šoki salėse, pamiršta savo vargus ir bėdas; šioje sekicijoje susitinku su lengvaširdžiais francuzais ir francuzaitėmis. Muzika ir linksminimosi nuotaika, etiketas čia visai skirtingiau pasireiškia nuo kitų vietų Paryžiaus naktinio gyvenimo.

Patinka man Paryžiečių nuotaika, jų neribota laisvė ir viešumas. Nieko nuostabaus del francuzų, kuomet jie mato einančią jauną porėlę bulvardu susikabinusią ir besibučiuojančią, tokias meilės ir romanso scenas galima matyti Paryžiaus gatvėse, restoranuose ir kitur. Meilės išreikšimas viešai panele ar poniai, — bučiavimas gražuolės restorane ar kabarete, glamonėjimasis, tai paprasti ir neprivatiški dalykai bei reiškiniai, tokie elgėsi netaikomi priešingais geram moralui. Tie paryžiečiai karekteringi daugeliu atžvilgiu.

Louvre Meno Dailės Rumai

Visą dieną praleidau garsiamame meno kultūros centre Louvre; aš pamiršau apie valgį ir kitus dalykus, nors tiek pavargau, kad vos tik ant kojų pastovėti tegalėjau, vienok nenusibodo man būti tame graziame Louvre, norėjosi kod daugiau jame pamatyti gražųjų tapybos paveikslų ir skulptūros gražiausių kūrinių. Kad bučiau turėjęs laiko, tai dar kelėtų dienelių bučiau lankęs gražųjį Louvrą.

Mačiau aš Louvre gražiausius pasaulinių tapybos ir skulptūros meniškus kūrinius, kurie vaizduoja pasaulio žmonių gyvenimą, istoriją ir kitus iš žmonių gyvenimo atspindžius. Atsigerėti tais aukštojo meno kūriniams negalima. Taipgi, viską kas yra šiame pasauliniame meno kultūros centre, per vieną dieną pamatyti negalima, reiktų visą savaitę laiko pašvesti, kad galėtum viską Louvre gerai apžiūrėti, o jei norėtum studijuoti, nuosekliai apžiūrėti visą muziejaus turtą, tuomet reiktų daugiau negu savaitės laiko sugaišti. Toks tai garsusis Louvras. Kito tokio visam pasaulyje nėra.

Turtingas Paryžius muziejais, meno galerijomis, bet Louvras turtingiausias meno kurybos turtais, tukstančiai gražųjų paveikslų, tukstančiai visokių kiotokių meniškų tapybos ir skulptūros dalykų. Žavėjo mane Louvras savo puošnumu, turtais, kurie randasi jame, ypač salės Rubenso, Van Dyck'o, Lebruno ir kitų žymiausiųjų pasauly piešėjų, kur jų žymiausiųjų paveikslai randasi iškabinti. O ką kalbėti apie paties Louvre muralus ir kitas dekoracijas, bei milžiniškus namus.

Taip, Paryžius paliko man nemirštamą įspūdį. Gerėjausi jo gražumu, jo turtais, gražiais tiltais ant upės Seine, kuri teka per Paryžių perkirsdama miestą į dvi dalis. Gerėjausi patogiai Paryžiaus miesto susisiekimu, požeminiais traukiniais, greitai ir neklaidingu pasiekimu pagelaujamos miesto dalies. Gerėjau francuzų — paryžiečių mandagumu. Žodžiu, Paryžius man atrodė tarsi žemės rojus, paryžietės nors savo grožybe nepralenkia amerikietes, tačiau jos moka elegantiškai puoštis, elgtis ir įponuoti, vyrus žavėti ir užinteresuoti. Nėra Paryžiuje dangoraižinių namų, bet statybos stilius, — namų architektūra graži, namai pagražinti skulpturiškomis ir ornamentų dekoracijomis. Kiekvienoje gatvėje veikia visi namai lygus, vienodo stiliaus. Paryžius švarus miestas, turi gerą klimatą, stovi gražioj vietoj.

(Bus daugiau)

PRAŠOM Į TALKĄ

Visus savo skaitytojus ir bendradarbius užprašome į talką del išplatinimo Amerikos Lietuvis. Mes neišgalim samdyt žmogų, kuris važinėtu po lietuvių kolonijas ir rinktu Amerikos Lietuvui skaitytojus, bet mes išgalim į kiekvieno lietuviavo namus pasiųst uždyką porą Amerikos Lietuviavo numerių del pamatymo. O kad tai padaryt, mums reikia adresų tų lietuvių kurie dar neskaity Amerikos Lietuviavo.

Todel prašome visus savo skaitytojus ateit mums į talką. Mes prašome jus prišųst mums NAUJŲ ADRESŲ, o gavę adresų, pasiųsim po kelėtą pavyzdinių Amerikos Lietuviavo numerių pamatymui.

Už jusų pasidarbavimą tariame širdingai ačiui. O su pabaiga šio mėnesio jau turėsime 1936 metų sieninius kalendorius g a t a v u s, kuriuos g a u s dovanai kiekvienas mūsų skaitytojas.

Amerikos Lietuviavo Adm.

Atviras Laiškas p. V. M. Klausūniui

Kadaise Tamsta ėmei labai uoliai girti bolševikų „rojų“. Tamsta remdavais „Current History“ bendradarbių rašiniiais bei p. Walter Duranty atsiliepimais apie bolševikiją. Tamsta sakydavai, girdi, reikią tikėti tik profesoriais bei mokslininkais. Aš gi sakau, reikią tikėti kiekvienu teisingo žmogaus žodžiu, jei tik jis yra matęs ir patyręs tai, ką sako. Tiesa, tiek anie profesoriai, tiek p. W. Duranty yra matę Sovietiją. Tačiau jų maršrutui kelias buvo paruošiamas. Jie tat viso gyvenimo Sovietijoje nematė. Tuo gi tarpu dabar yra Amerikoj J. E. vskypas Teofilus Matulionis. Jisai amatė tai, ko nematė anie „Current History“ ponai, p. W. Duranty. Jisai veik visą savo amžių pragyveno Rusijoje, matė prieškarinę Rusiją ir daug pergyveno Sovietijoje. Jam teko savo pečiais patirti Sovietijoje „rojaus“ našta.

Aš labai patariu Tamstai, pone Klausuti, nuvykti pas Jo Ekscelenciją ir susirašyti visa, ką tik iš jo lupų apie Sovietiją išgirsite. Tas mintis labai patarčiau pateikti ir „Amerikos Lietuviavo“ skaitytojams. Jo Ekscelencijos liudijimai apie Sovietiją yra daug teisingesni, nei visų tų, kurie už pinigų rašo bolševizmui panegyrikas. Aš manau, Tamsta bus tiek objektyvus, kad sutiksįs aprašyti ir bolševizmo užkuliusius, kurių Tamstos adoruojami p-nai „Current History“ bendradarbiai ir p. W. Duranty teisingai aprašinėti vengia. Be to, Tamstai labai patariu perskaityti firmos Josef Koesel in Kempton, Vokietijoje, išleista knyga „Das rote Imperium“, kurios autorius taip pat visą amžių pragyveno Rusijoje ir dabartinėj Sovietijoje. Šios knygos autoriui neteko Sovietijoje kęsti vargo, todėl jis prieš bolševikus nėra principiniai nusistatęs. Užtat jis ir rašo tik tai, ką matęs. Gi matęs jisai yra labai daug. Todėl ši knyga yra labai objektyvi. Butų gera, jei Tamsta ją išverstum į lietuvių kalbą.

K.

Demokratija yra tokia tvarka, kurioje gudresniems galima apgandinėti lėtesnius su jų pačiu pritarimu: kur mažuma valdo, o didžiama pritaria, kur pažadams ir valdžiai einančiu daug tikima ir labai retai kada tie pažadai pildoma.

P. V.

SVEIKATOS SKYRIUS

Ši skyrių tvarko ir prižiūri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo DR. S. BIEZIS, gydytojas ir chirurgas, Chicago

SKIEPIJIMAS PRIEŠ ŠKARLETINĄ

Škarletina yra visai teisingai vadinama vaikų liga, nes tik retais atsitikimais suaugę jai serga. Ji yra lėtinama ir viena iš pavojingiausių apkrečiamų ligų. Juo mažesnis vaikas ja serga, tuo pavojingesnė ji esti. Svarbiausias pavojus pareina iš pasireišiančių rimtų komplikacijų, kurios esti labai paprastos atsitikimas. Reikia pasakyti, kad tik retais atsitikimais ligonis pasveiksta nebuvęs paliestu vienokių ar kitokių komplikacijų.

Pastarosios teisingai priklauso svarbiausia kaltė už aukštą mirtingumą nuo šios ligos bei iš pasveikusiuoju nemažo nuosimčio sužalojimo sveikatos net visam amžiui. Svarbiausios komplikacijos yra šios: širdies sužalojimai, inkstų įdegimai, ausų pūliavimai, kaklo liaukų įdegimai ir panašiai. Šios komplikacijos yra savaime labai rimtos ligos, kurios gana dažnai nugali ligonį.

Susirgus škarlatina sunku

tiksliai iš kalno nustatyti ligos užbaigą, nes komplikacijų pasireišimas ar nepasireišimas vyriausiai nulemia galutinas pasėkas. Tiesa, pastaruoju metu yra naudojama tam tikras serumas, kuris duoda neblogų vaisių, tačiau rezultatai anaiptol nėra vienodi. Šiaip jau specifiskų vaistų gydyti šią ligą visai nėra.

Apsaugojimas, jei tai rasųsi praktiškas ir saugus budas, būtų nepalyginamai našesnis, negu susirgus gydytis. Toki priemonė jau medicinos mokslui yra žinoma ir gana pasekmingai vartojama. Tai atliekama išvirskimu atatinamų skiepijimų po oda penkis kartus, po vieną sykį į savaitę. Vėliau atliekama ypatingas (Dick) patikrinimas, kurio negatyvė reakcija ženklina reikiama imunizacija, atsparuma prieš škarlatiną. Kitais žodžiais sakant, po šitokio skiepijimo vaikas esti pilnai apsaugotas nuo šios ligos ilgam laikui, ką praktiškas patyrimas ant didelio maštabo jau galutinai įrodė.

nigo, visoki apsikimimai, darymas užrašų, tarno paėmimas mirusiojo pono daiktų, vogimas bet kokių gyvulių, plėšimas prie vieškelio, jurose, ar iš gyvenamųjų namų, nuleidimas kudrų, pagrobimas piniginių, vogimas elnių nakčia, padirbinėjimas pinigų ir dokumentų, ir daugel kitų prasižengimų, kurių visų nėra reikalo minėti.

Jei žmona nužudys savo vyrą, ją gyvą sudegina; jei tarnas užmuš poną, jį nužudys už išdavikystę; kas nuuodija žmogų, tą iki mirties virinus vandenį ar švinę, nors užnuodytas ir nemumirtų; pasitaikius žmogžudystei, visi prisidėjusieji baudžiami mirtim.

Už kreivą priesaiką (perjuriją) rėsimą prie stulpo, išdeginama kaktose raidė P, sunaikinami medžiai augantieji jo lauke ir atimamas jo judamasis turtas. Už daugelį prasižengimų taipgi nupiaunama viena arba abidvi ausys, kaip už klatingus išsi-reikšimus prieš teisiją, už peštynes, už mažus plėšimus ir t.t. Sukčiams kiauurai pradeginamos ausys; nusivariusiems iš lauko svetimas avis nukerta rankas; kurie nuodais nužudo yra virinami arba iki mirties šutinami švine arba verdančiame vandeny.

Eretikai sudeginami gyvi; paleistuvės ir jų draugai važiojami vežime, nardami į vandenį arba tur veisai, paklodėmis apsisūpę, atgailauti bažnyčiose ir turgavietėse, kur juos visi pasiepia. Bet kad kai kurie tai laiko visai ne bausme, ir kad kai kurie baudžiamieji to visai nepaiso, tai aš beveikiu, kad už svetimoteriavimą ir keksavimą būtų kokios nors skaudesnės bausmės. Nes kokia gi čia nuoskauda, jei ką iš šiltų paklodžių įsuka į šaltas, arba biskį pamau-džius vandenį? Vėl leisti prieš pirmesniojo verslo? Bet viktai kai kuriuos jų upe Temza tarp Lambeth ir Westminster, pri-rištus gale laivo, būtų bausmė, kuri nužudytų tuos, kuriems ji būtų paskirta; bet taip baudžia tik maršalas, ir tai yra tik jo jurisdikcijos ir galėje.

Canutus buvo pirmas, kuris davė kunigams galią bausti už keksavimą, nes jie manė, kad esančios bausmės yra perskaidžios. Nes prieš mirėtojo Canutaus laikus paleistuvautojas turėdavo perleisti visą savo tur-tą karaliui ir savo kuną jo nu-žiurui, o paleistuvautoja netek-davo abiejų akių, arba nosies, arba ir to, ir to, jei prasižengi-mas budavo nepaprastesnis: iš to matyt, kaip pas juos buvo gerbiama moterystė, jei sulau-žymas to švento stono buvo taip skaudžiai baudžiamas. Bet vė-liau kunigai ėmė su jais elgtis švelniau, beveldami bausti tuos žmones, kurie buvo pačiuoti, nekaip slėgti svetimoterystę ir keksavimą, ir nerastie pavyz-džiu skaudaus baudimo, išski-riant tuos įvykius, kai svietiškas žmogus bandė blogai elgtis. Tai-gi kaip už vagystę, taip ir už sve-timoterystę ir keksavimą aš geisčiau, kad prasikaltantieji būtų atiduoti vergais tiems, kurie jų buvo nusikariauti, kad ga-lėtų juos parduoti ar dėti kur norėdami, arba kad juos pas-merkėtų galeroms; tokia bausmė būtų jiems skaudesnė, kaip pu-sė valandos karoti, ar stovėti paklodė apsisupusiam, nors oras būtų ir kažin kaip šaltas.

Amerikos Lietuvis I LIETUVĄ TIK \$2.

Kurie turi užrašę į Lietu-
vą "Amerikos Lietuvi" ir
jau jų prenumerata yra išsi-
baigus — prašom panaujint.
Taipgi nurėtume paprašyti
ir pačių Lietuvos skaitytojų
atsikreipti į savo gimnatičius
Amerikoje gyvenančius, kad
jie iš naujo panaujintų arba
užrašytų Amerikos Lietuvi.
Amerikos Lietuvis prenu-
meratos kaina Suv. Valsti-
roje \$1.50 Užrubežy—Lietu-
voje \$2.00.

Dabar pabrangėjus į už-
rubežį laikraščio persiunti-
mo kainai, ilgai už dyką
siuntinėti negalėsim. Ir kad
nereiktų laikraščio persiun-
tinėjimo sustabdyti, prašome
pasiskubinti į atnaujinti.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Praeitais laikais už žmogaus užmūšimą budavo baudžiama pi-nigais, ir bausmės kiekybė ir ko-kybė ėjo sulig nužudytojo padė-ties ir pašaukimo: taip vienas budavo įkainuojamas kartais 1200, kitas 600 ar 200 šilingų. Sulig statuto, išleisto prie Hen-riko I, už Londono pilietį buvo nustatyta 100 šilingų. Kurie patys nusižudo, yra laidojami laukuose, ir per jų kuną yra per-kalamas baslys. Raganas ka-ria, arba kartais degina; bet va-gis (kaip minėjau) karia ant stulpo arba kartuvių, išskiriant Halifax'ą, kur jiems kerta gal-
vą nepaprastu budu, apie ką aš randu raportą. Ten yra, ir bu-vo, senų laikų įstatymas ar, tik-riau, paprotys Halifax'e, kad jei kas padaro kokį prasižengimą (felony) ir su tuo yra sugautas arba prisipažįsta kvociamas, ir jei keturi konstabeliai išspręs, kad tai verta trylika pensų ir puspensis, tai jau kertama gal-va pirmąją turgaus dieną (ku-rios paprastai esti antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais) arba tą pačią dieną, kai nuteis-tas, jei tai yra turgaus diena.

Padaras Kuriuo Kertama Galva

Padaras, kuriuo kertama gal-va, yra keturkampis medžio kul-bė keturių ir pusės pėdų ilgio, kuri vaikščioja aukštyn ir žė-myn plyšiu, iškirpimu ar pozu tarp dviejų stulpų, stačiai pasta-tytu, penkių mastų aukščio. A-patiname gale slankiojančioje kulbėje yra kirvis, įvertas arba įtvirtintas geležgaliu į medį. Kulbė iškelia tarpe stulpų į vir-šų ir ten ją užkabina mediniu vagiu (su įkirtimu jame padary-tu, panašiu kaip Samsono stul-pe), už to vagio vidurio yra pri-rišta ilga virvė, kuri nusileidžia žemyn į žmonių tarpą, taip kad, kaip prasikaltėlis atliko išpažin-
tį ir paguldė savo kaklą ant apa-tinės kulbės, kiekvienas ten es-antis žmogus gali paimti virvę (arba ištiesti ranką artyn jos, kad parodytų, jog jis pritaria teisingai bausmei), ir taip iš-traukdamas vagį paleisti žemyn kulbę su kirviu, kuri taip galin-gai žemyn krinta, kad jei kaklas būtų ir toks storas, kaip buliaus, vis vienas smugis jį nukirs, ir galva toli nusiris. Jei prasikal-tėlis pagautas su vogtu bulium, jaučiu, avimi, karve, arkliai ar kokių kitu galvijų, tai tas pats vyvulus, ar kitas jo rušies yra pririšamas prie virvės galo, taip kad jie pavartyt ištraukia vagį, ir prasikaltėlis esti nužudytas. Tai tokis Halifax'e įstatymas, kurį aš čia papasakojau, kad pa-rodyčiau tos šalies paprotį šiuo atžvilgiu.

Sukčius ir valkatas dažnai ra-kina į kulbes ir plaka; barnius keliančius nardina į vandenį. To-kius niekšus, kurie padarė nebu-nyliais ir kvociami nešneka, su-spaudžia iki mirties, dėdami mil-žiniškus svarsčius ant lentos, padėtos jiems ant krutinės, kai aštrus akmuo, jiems atremtas į pečius; ir jie paprastai tyli, kad tik išgelbėtų savo tur-tą žmo-noms ir vaikams, nes jei jie bu-tų nuteisti, jų tur-tą konfiskuotų (reiskia — nekankino...).

Vagims, išgelbėtiems knygu ir kunigų (jei jie daugiau nieko nepadare, tik pavogė jautį, avį, ar pinigų, ar ką panašų, be plėši-kavimo prie vieškelio ir be įsi-laužimo į svetimus namus nak-čia, be ko nors mirtimi gąsdini-mo, be išlaužimo durų ar sienų), įdeginą į nykštį karšta geležim žyme, kad, jei bus sugauti an-trusyk, būtų matyt, jog jie pa-kartoja prasižengimą ir tokiems jau daugiau nerodo pasigailėji-mo.

Aš niekur nesu skaitęs, kad šis paprotys gelbėti knygu būtų kur nors kitur, kaip tik Angli-joj, ir niekur neradau (po daug-stropaus tyrinėjimo), kuris Saxų kunigaikštis įvedė tą teisę. Tiek patyriau, kad tai buvo su-manyta, kad paskatinus šios ša-lies gyventojus prie mokslo, nes pirmiau niekįdavo literatūrą ir gerą žinojimą, kaip žmonės at-sidėję tik ukui ir karui; taip, skaitau, buvę ir pas Gotus ir pas Vandalus, kurie net savo kuni-gaikščiams neduodavo mokintis, kad nesumažėtų jų drąsa, ir sa-vo mokytojų vyrų neįsileisdavo į pasitarimų butą...

Tai taip su teisėtumo tvarky-mu mus šaly, ir nors mes ne dažnai girdime apie basias, nu-žnias ir iš anksto sumanytas žudystes (kokios neretai pasaita-ko sausžemyje), bet visgi ret-
karčiais, kai koki žudymai ir kruvini plėšimai pasitaiko, prie-šingi įstatymams, kurie yra tai-baudžiami, kaip aš minėjau. Tik-

PRALEISKITE ILGUS RUDENS IR ŽIEMOS VAKARUS NAUDINGAI - SKAITYDAMI ŠIAS ĮDOMIAS KNYGAS PRISIŪSTAS KA TIK IŠ LIETUVOS

Vaikų Auklėjimo Vadovėlis Motinoms	35c
Aukso Knygelė, Apie Mandagumą Vyrams	35c
Geografija: Azija, Amerika, Australija, Afrika	\$1.40
Pasakojimai Iš Gyvulių Gyvenimo	\$1.00
Laiškai Busimajai Sužadėtiniai	75c
Dramblis Karis, (Mukerdži)	\$1.00
Šešėlių Žmonės, Sacchetti	50c
Meilės Prakeiktos Sielos	75c
Špionažo Paslaptys, (1914 — 1918 m.)	75c
Mokslas Pasakos Ir Pasakojimai	\$1.00
Pirmieji Žmonės Mėnulyje	\$1.40
Juros Vilkai, 2 Tomai	\$1.50
Aistrų Kova	50c
Snaudžiantis Milžinas	\$1.40
Paslaptingas Radinys, Nikas Karteris, 63 pusl. knygelė	35c
Rudolfo Valentino Gyvenimas, E. Ramond	50c
Kaip Apsisaugoti Nuo Ligu, Dr. E. M. Geravičius	50c
Į Aukso Šalį, Joseph Spillman, S. J.	50c
Pilsudskis, Aldanavo	50c
Žydų Rinktinės Apysakos, Vertimai	\$1.00
Dubrovskis, Puškino	50c
Mėlynoji Ranka, E. Wallace	\$1.00
Zuzi Soka, A. Narkevičius	\$1.00
Durys Su Septyniais Užraktais, E. Wallace	\$1.00
Dvasios ir Žmonės, Z. Lagerloff	50c
Raudonasis Ratas, Edgar Wallace	75c
Sarunas, B. Sruga	45c
Žaliesis Miestas, P. Mašiotė vertimas	60c
Juodoji Knyga	\$1.00
Šventoji Gėlė, J. Kazėno vertimas	\$1.00
Canterville Vaiduoklis, J. Jablonskio vertimas	35c
Saulės Sunus, J. London	50c
Nepaprasti Nuotikiai Arsenijaus Lupino Auksinis Trikampis	50c
Vagis Džentelmenas A. Lupenas	75c
Esmaičio Sakalėlis, 1928 m. laida	\$1.00
Esmaičio Sakalėlis, 1929 m. laida	\$1.25
Spindulėlis, Skaitymai mokiniams	75c
Negyvoji Gamta — Oras — Vanduo — Žemė	35c
Arsenijus Lupenas Prieš Sherlocką Holmes	75c
Pamokslai Idėjos Broliams	25c

NAUJI TEATRU VEIKALAI

1. Sėtono Karalystė, P. Vladimirovas, Dviejų Vaizdų Pasaulinė Tragedija, 50c
2. Perkunija, A. Ostrovskio — Penkių Veiksų Drama, 50c
3. Tėviškė, 3 Veiksų Tragedija, A. K. Puidos vertimas, 50c
4. Dramos, A. K. Puida, \$1.00
5. Mano Taurė, P. Vaičiūnas, 50c
6. Potašas ir Perlamutras, 50c

Kreipkitės

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

rai, nieko nedoresnio Anglijoje nepasitaiko, kaip plėšikavimai, pirmą, jaunų netvarkingų ponaičių, kurie nori geriau pasirodyti, kad jie ištesa. Antra, tarnų, kurių algos tiek neišneša, kad jie galėtų nusipirkti kelnes; tai-gi jie protarpiais yra priversti pastoti kelius arba įsilaužti į turtinųjų žmonių namus, arba eiti į ponų ir turtinųjų ukininkų ganyklas, ten išsižiūrėti, kurie arkliai geriau išganę, iš ko jie dažnai pasipelno, nors su dideliais nuotykiams: sužinoti iš pri-sipažinimų prie kartuvių, kad kai kurie prekybininkai turėjo po 40, 50 ir 60 vogtų arklų ganykloje, kuriuos jie pardavinėjo turguose ir jomrakuose kur nors toli, kad tuo tarpu namie juos tiki teisingais dvarponiais ir turtiniais pirkliais, kol juos su-gavo...

Ir Vieni ir Kiti Kariami

Mus tretieji bendrojo gyvenimo ardytojai yra sukčiai, kurie pridirba nemalonumų visur, kur tik jie pasisuka. Nes kai tik turtingieji nukentia nuo pirmųjų dviejų, šitie nepraleidžia nei turtingų, nei vargšų; ar mažas, ar didelis pasipelnymas, jiems viskas žuvis, kas tik į jų tink-lą patenka. Ir visgi, sakau, ir vieni ir kiti yra kariami. Nes paprastai nėra tokių metų, kad kokių tris ar keturis jų šimtus nesuėstų kartuvės vienoje ar kitoje vietoje. Pasak Cardan'o (kuris rašė iš Lexovijos vysku-pui pranešimo) prie Henriko VIII, kurs labai aštriai taikė įstatymus prieš tokius dykaduo-nius (aš turiu čia galvoti didelius vagis, mažus vagiliukus ir sukčius) juo laikais buvo pakarti jų trys dvideštkiai ir dvylika tukstančių. Rodos kuriam lai-kui jis nuėsdino kitus, bet jam mirus, jų skaičius tiek padidėjo, nors nebuvo karų, kurie daug

ju priveisia (nes pas didesniu-nius tinginius yra paprotys, sy-pirk patarnavus arba buvus su kariuomene išsiųstam į užmarį, ant visados atsisveikinti su dar-bu ir manyti, kad yra nužemini-mas grįžti prie savo pirmesnio darbo), kad jei nebus griebtasi geresnės tvarkos, arba jei da-bartiniai įstatyma nebus stro-piau pildomi, tiems, kurie gyve-na tolimiesiuose miestuose arba kaimeliuose, visai nebus saugu-mo ir ramybės.

Gerėsiam sučiupimui vagių ir žmogžudžių yra senas Angli-jos įstatymas, kad jei tas, kurs yra apiplėštas (arba kas nors kitas) pasiskųs ir praneš apie žudystę, to kaimo konstabelis, į kurį jis atėjo, šaukti pagelbos, turi sukelti visą parapiją ir iš-ieškoti visas girias ir ravus, nu-žiūrėti namus ir vietas, kur prasikaltėlis galėtų pasislėpti ar-ba manoma, kad slapstosi; nie-kur jo neradęs, konstabelis turi pranešti kitam konstabeliui, ir taip konstabelis po konstabelio, pas save perieškojęs turi pra-nešti kitiems konstabeliams, pa-rapija iš parapijos, kol nepasieks-ta, kur piktadaris slapstosi ir yra suimtas. Taipgi nustatyta, kad jei kuri parapija šiame rei-kalke neatliks savo (vengdama darbo) ir duos vagiui pabėgti, ta parapija ne tik turi sumokėti bausmę karaliui, bet turi atly-ginti ir visus nuostolius apvog-tajam. Tikrai tai yra geras į-statymas; bet aš iš savo patyri-mo žinau atsitikimų, kai gaudo-mieji niekšai pabėgo del neda-bojimo ir nesaugojimo, kai va-gys paspruko, nes pavydus ir šykštus parapijiečiai nei pasi-tingėję, nei davė lėšų nugabenti suimtąjį į kalėjimą, jei tas buvo kiek toliau, kai pakėlus triukš-mą ir šauksmas konstabeliams į veidą, jie sakė: "Tegu Dievas gražina tavo nuostolį; aš dabar užimtas kitu reikalu". Tokiu budu daugelio gerų įstatymų prasmė nueina niekais. — L. U.

KAIP PRIEŠ TRIS ŠIMTUS METŲ ANGLIJOJE BAUSDAVO NUSIKALTĖLIUS

(Elzbietos viešpatavimo pra-džioje karalienės spaustuvinin-kas Reginald Wolfe ėmėsi draus-susumanymo išleisti "Viso pasaulio Kosmografija, taipgi kai kurias ypatingas istorijas kiekvienos žinomos tautos". An-glijos, Škotijos ir Irlandijos sky-rius parušiti buvo pavestas Ra-phael Holinshed'ui — vienintelė to didelio sumanymo dalis at-spausdinta 1577 m. ir šandien žinoma kaip "Holinshed'o Kro-nikos".

Didžiausias Holinshed'o ben-dradarbis buvo kun. William Harrison, kurs aprašė Angliją ir Škotiją. Jis savo trečiojos knygos šeštame skyriuje pasa-koja, kokios jo metu buvo baus-mės už prasižengimus. Charak-teringesnes šio skyriaus vietas čia ir išverčiame).

Gyvi Sukapojami į Ketvirtis

Už niekšystę, užmūšimą, plė-šimą, žudystę, žaginimą, pirata-vimą ir kitus didžiuosius prasi-kaltimus, kurie nėra šalies išda-
vimas ir valstybės skriauda, musų ištarmė prasižengėliui yra — pakarti, kol jis bus negyvas. Kitioki bandymai bus šalį ne-žinomi ir nevertojami; bet gi didžiųjų prasi-kaltimų pas mus mažiau, kai kur kitur pasaulyj. Į kankinimą arba į kvotimą su skausmu ir kankinimu papras-tuose atsitikimuose pas mus žiurima su pasibaurėjimu, nes mes esame tokie, kurie nepaiso-me mirties, bet neapkenčiame kankinimo, beveldami stačiai prisipažinti, nekaip duoti savo kunus tasyti ir draskyti, kaip y-ra kituose kraštuose. Ir tai yra viena priežastis delko musų pasmerkėjai taip linksmi eina mirti; nes mus tauta laisva, tvirta, išdidi, nesigailinti gyvy-bės ir kraujo... delto nesiduoda, kad su jais elgtųsi kaip su niek-šais ir vergais, juos nuolat muš-dami, reikalaudami patarnavi-mų ir vergiška kankinami. Ne, mus kalintojai prasi-kaltų prie šalies įstatymus, jei jie kankin-tų bet kurį jems pavestą kalinį, norėdami iš jų išgauti bendri-ninkus.

Didžiausia ir sunkiausia baus-mė Anglijoje vartojama prasi-kaltiesiems prieš Valstybę yra išvežti iš kalėjimo ant pavazų arba rogių į žudymo vietą, kur

ji yra pakariami, kol yra pus-gyviai, nuimami nuo kartuvių ir gyvi sukapojai į ketvirtis; pas-kuo jų narius ir vidurius išpia-
na iš jų kunų ir sumeta į ugnį, čia jau šalia tam reikalui po jų akių sukurtą.

Kaip Ilgai Pakartą Laiko

Kartais, jei niekšystė nėra la-bai hijeniška, juos laiko pakar-tus, kol jie visai numiršta. Ir kai kuris iš bajorų jo lygių yra nuteistas už šalies išdavimą, šis bandymo budas esti pakėčiamas į galvos nukirtimą, nors ištarmė būtų ir anojų budo. Teisiant už išdavystę, niekšystę ir kitus sun-ius prasikaltimus, jei kaltinam-kius prasikaltimus, jei kaltina-masis neprisiapažįsta, tai jei jis yra iš bajorų, jis yra teisiamas kvotimu jo lygių; jei jis džentel-manas — džentelmanų; jei iš žemėsniųjų, tai Dievo ir šalies, t.y. laisvų piliečių (nes kautynės ar kova ne labai dažnai vartojama, ir jei rastas kaltas niekšyste, žmogžudyste ir t.t., tai jį tuojau pakaria už kaklo, kol jis buna negyvas, paskui nupiauna nuo virvės ir palaidoja. Bet jei ran-da, kad jis tyčia žudė, ar tai iš keršto ar norėdamas apiplėšti, tai jį pakaria režežiais surakin-tą arti tos vietos, kur prasižen-gimas buvo padarytas (arba jei jo pasigaili, tai pirma pasmau-gia virvę ir taip pakartą laiko, kol jo kaulai sunyksta. Mes ne-vartojame nei rato, nei kučiaus, kaip kituose kraštuose, bet kai buna tyčia nužudymas, tai pa-prastai prasikaltėliui nukerta dešiniąją ranką arti tos vietos, kur piktadarystė buvo padaryta, paskui jį veda į egzekucijos vie-tą, kur jį nužudo, kaip to įsta-tymai reikalauja.

Niekšystė (felony) yra daugelis prasikaltimų, sužalojimas ku-nigaikščio žmonių, medžiojimas nakčia su kaukėmis ir nuteptais veidais, išžaginimas, pagrobimas moterų ir mergų, suokalbis prieš kunigaikštį, išėikvojimas tarnui pavestų pono pinigų viršaus ke-turiasdešimties šilingų, gabenima arklų ir kumelių į Škotiją, sodomija, bažnyjimas, parašo suklastojimas, raganavimas, iš-kasimas kryžiaus, pranašavimas iš ginklų, vardų ir žymių, mė-tymas šmeižiančiu raštu, tyčia nuuodijimas, pasišalinimas ka-reivio iš lauko, sumažinimas pi-

Buvusių Prezidentų ir Ministerių Pareiškimas Lietuvos Prezidentui Antanui Smetonai

Lapkričio 5-tą dieną "Naujienose" tilpo Lietuvos buvusių aukštųjų valdininkų sekančio turinio pareiškimas del Lietuvos seimo sušaukimo, datuotas spalio 18-tą, 1935, kuris buvo įteiktas Lietuvos Prezidentui Antanui Smetonai:

Ekonominis krizis, pasireiškęs visuose pasaulio kraštuose, skaudžiai palietė ir Lietuvą. Musų krašto ekonominė buklė kasdien darosi sunkesnė. Ypač musų pagrindinės ukio šakos, būtent žemės ukio buklė, darosi tokia sunki, kad suvalkijoj kilo gaivalingas ukininkų bruzdėjimas. Kitose Lietuvos vietose tokio judėjimo, kad ir nebuvo, bet kaimo buklė ir ten nelengvesnė.

Žemės ukio krizis palietė prekybą, pramonę ir kreditą. Nervingumo banga kykla ir griebia vis platesnius ir gilesnius gyventojų sluoksnius ir dar labiau pasunkina krašto ekonominę buklę. Krašto pajamoms einant mažin, valstybės finansų buklė darosi vis sunkesnė ir mažina lito padėginimą. Tada nervina indėlininkus (depozitorius) ir dėlto indėliai iš bankų bėga, kreditas eina siauryn, o drauge eina siauryn ir krašto gamyba. Be viso to, sklinda žinios apie valdininkų nesąžiningumą, turimų vietų išnaudojimą.

Sunkios krašto buklės ir ekonominio skurdo slėgimus piliečius tyko panaudoti savo tikslams Lietuvos nepriklausomybės priešai ir tamšūs neatsakingi elementai. Nelengvesnė ir nemažiau pavojinga darosi musų valstybės buklė kitų valstybių tarpe. Maža Lietuva turi išlaikyti žutbutinę kovą už savo nepriklausomybę ir atremti nedraugingų kaimynų imperialistinės politikos siekimus ir kietą, planingą, sistematingą spaudimą bei kišimosi į musų vidaus reikalus.

Vidinio susitvarkymo darbe ir kovoje del nepriklausomybės išlaikymo Lietuva galutinai išvadoj gali pasiūlyti tik savo pačios jėgas.

mis, tiktai savo gyventojų pasiryžimu, susitvarkymu ir visų gyvųjų pajėgų suderinimu.

Mes čia pasirašiusieji, kuriems teko stovėti prie valstybės vairo nepriklausomos Lietuvos kurimosi ir kovų dėl jos laikais, šią, galbut sunkiausią, musų tautos ir valstybės gyvenimo valandą, kuomet grėsia tokie pavojai viduje ir užsieniuose, jausdami ir suprastdami atsakumą, kurį mes drauge su visais krašto gyventojais nešame už Lietuvos laisvę, nepriklausomybę, už musų tautos jaunosios kartos likimą, kreipiame dabartinės vyriausybės dėmesį į butiną reikalą neatidėliojant, nedelsiant imtis tinkamų metodų ir priemonių valstybei gelbėti.

Praeities patyrimas iš musų valstybės gyvenimo parodo, kad ypač kritiškais laikotarpiais nedidelę piliečių grupę nepajėgia išspręsti didelių valstybės uždavinių. Kad sąmoningai tiksliai valdytų valstybę, kad tinkamai tvarkytų visą tautą liečiančius klausimus, valdytojai turi remtis visos tautos pasitikėjimu, pritartimu ir visos valstybės jėgų koordinavimu bendram valstybiniam darbui. Šiandien yra tokia buklė, kad visos sąmoningos tautos jėgos turi būti suburtos, nes tik šiuo budu galima būtų išvesti valstybę iš dabartinių ekonominių, finansinių ir politinių sunkumų.

Gyventojų masės reikiama gaivalingo nepasitenkinimo administracinės represijos nepašalinis. Tam reikia valstybę įstatyti į normalią, teisėtą tvarką. Šiandien valstybei yra reikalinga vyriausybės iš asmenų, kuriais galėtų visai pasitikėti plačioji visuomenė. Nestatant musų valstybės į dar didesnę pavojų, šiandien nebelaikas gelbėtis administraciniais paliatyvais. Vyriausybei reikalinga dirbti bendrai su tautos atstovybe. Tokia atstovybė, pašaukta į valstybės darbą, galėtų sukurti reikalingas moralines

AMERIKOS LIETUVIO SIENINIAI KALENDORIAI Jau Parengti Spaudon

Todel laikas pasinaujint savo prenumeratą už Amerikos Lietuvį, kad žinotumem kiek kalendorių spausdint.

Visi tie, kurie dabar pasinaujins savo prenumeratą, gaus labai gražų SIENINIŲ KALENDORIŲ su tautiškais ir katalikiškais šventėmis DOVANAI.

Todel neatidėliokite laiko, bet pasinaujinkit šiandien, neatsižvelgiant ar jusų prenumerata pasibaigus ar ne, jei jusų prenumerata dar nepasibaigus, ji bus pratęsta iki galo.

Am. Lietuvio prenumerata \$1.50 metams Adresuokite:

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

ir intelektualines tautos jėgas padėti vyriausybei vesti ir tvarkyti valstybės reikalus ir surasti budus bei priemones valstybės saugumui sustiprinti pasitikėjimui atstatyti ir sunkųjį krizį lengviau pakelti. Reikalinga vieša, nuo vyriausybės nepriklausoma valstybės lėšų racionalaus eikvojimo ir valstybės turtų valdymo kontrolė. Taip pat reikalinga, kad viešoji visuomenės nuomonė galėtų pasireikšti per laisvą, tik teismui atsakingą spaudą.

Todel musų giliu įsitikinimu, neatidėliojant turėtų būti sudaryta tautos pasitikėjimą turinti vyriausybė, kuri tuoju sušauktų tautos atstovybę, išrinktą iš Lietuvos piliečių laivai pastatytų kandidatų Lietuvos valstybės konstitucijos nustatyta tvarka.

- A. Stulginskis, Buvęs Respublikos Prez.
- Dr. Grinius, Buvęs Liet. Resp. Prez.
- Mykolas Slezevičius, Buvęs Ministeris Pirmin.
- Pr. Dovydatis, Buvęs Ministeris Pirm.
- E. Galvanauskas, Buvęs Ministeris Pirm.
- Ant. Tumėnas, Buvęs Ministeris Pirm.
- Leonas Bistras, Buvęs Ministeris Pirm.

Kaunas, 1935. X. 14 d.

Arėjas Vitkauskas

Gyvenimo Energija

Labai nedaug žmonių turi mažiausią supratimą apie prasmę išsireiškimo "gyvenimo energija". Tai paslaptingas ir, tuo pačiu laiku, labai paprastas išsireiškimas: jis reiškia visą jėgą, kurią turi musų nervinė sistema, rodydami musų gyvybę. Užlaikyti, padidinti tą jėgą, reikiama, kitais žodžiais, buti kultūriškai žmogum; susilpninti ją, sumažinti — nekultūriškai. Kas dieną, kas valandą mes sustojame tukstančių tos jėgos atomų, del netvarkingo gyvenimo, o taip pat del trukumo artimų domės musų nervinei sistemai. Tukstančiai storžieviškų ir netaktiškų elgesių aplinkinių griaua sukaupia musų organizme gyvenimo energiją. Be to, rupesniai, nelaimė, pavyduliavimas, alkoholis, blogas maistas, įžulus kelneriai, įžulus skutikai, neišauklėti gimniečiai, — visa tai kas dieną, kas valandą suėda dalimis musų gyvenimo energiją, taip baisiai nusilpnindami, paraližuodami ją, rengdami mummyse cukraus ligą! Ypatingai

moterys iki genialumo vikriai griaua musų gyvenimo energiją sukėlimu paviduliuojimo, tos bacilos sielos vėžio! Pasidarai netikėtai geltonu ir žaliu ir gyvenimo atsparumas sumažta. Kiekvienas žmogus, iš tikrųjų, yra bailus, klastingas žudikas kiekvieno, ką jis sujaudins be kraštutinio reikalo! Norėti užlaikyti žmogaus gyvenimo energiją, saugoti, dar gi stengtis padidinti ją jame — tiktai tas reikiama, iš tikrųjų, mylėti. Visa kita — meliška komedija! Tas, kuris silpnina kokią nors srytį mano gyvybės pasireiškimo, kliudo jiems, paraližuoja juos, vietoje to, kad priduoti man dvasios — tas mano priešas, kokiuose santykiuose jis nebutų su manim! Tegul užlaikymas gyvenimo energijos žmoguje bus siekimu kiekvienos tikrai bičiuliškos sielos.

Išvertė Arėjas Vitkauskas

JUOKAI Kudiška Gėda

Mažajai Mariutei buvo motina įsakius, kad ji neturinti apie kaip kuriuos dalykus tiesiog kalbėti, tas esą negera. Kartą įgauna Mariutė vidurių skaudėjimą ir sako motinai: "Mama, man skauda". — "Kur?" — "Tą negaliu sakyti. Man uždrausta". — "Bet, man gali tą pasakyti". — "Man skauda po žiurstu".

Rinktinė Pora

Mergina: Ar žinai ką tamista? Aš noriu gauti sau už vyrą, tokį žmogų, kuris būtų stiprus ir darbštus, ir jautis.

Jaunikas: Labai gerai atsitinka, aš jį ieškau tokios merginos, kad būtų, kaip melžiama karvė.

Prie Krikšto

Kunigas: Kaip vardu bus kudiškas?
Kumas: Cirylius.
Kunigas: Iš kur jums į galvą atėjo toks vardas duoti, kad nebūna kur ir girdėti.
Kumas: Taigi mes ir jėškiojome kalendoriuje, nes toks užtarytojas geriau prižiūrės vaiką, mažiau turėdamas po savo globa.

— Prašau pono daktaro, ar mano pati labai serga?
— Oi sunkiai serga!
— Tarytum man lyg akmuo nuo širdies nusiritu. Tai nebereikalo mat ir daktaras pasikviesta.

Sunkus Klausimas

Rubų Krome
I rubų kromą eina jauna, graži panytė.
Panytė: Kiek moka šito kartuno uolaktis?
Pardavėjas: Tik vienai vieną saldų pabučiavimą.
Panytė: Meldžiū — atkirkpkit man penkias uolaktis ir nuneškite į mano namus šiuo adresu, o mano senelė jums už tai tenpat užmokės.

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA

Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyti kaip brangų Lietuvos dokumentą.

Si knyga parsiduoda po \$4.00 ir \$5.00, bet dabar, einant musų knygyno knygų išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiūsim tam, kuris mums prisiųs \$1.

Am. Lietuvio Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

Ofiso Tel. 5-2576 Room 527
Charles W. Tamulonis
Lietuvio Advokatas
Namu Tel. 3-3631
390 Main g-vės—Worcester, Mass.

R. V. Westlin, M. D.
Gydytojas
Baigęs Moksłą Suomijoje
OFISO VALANDOS:
Nuo 10-11 ryte; nuo 2-3 dienos ir nuo 7-8 vakare
Trečiądienis — nuo 10-11
45 Prospect Street
Fitchburg, Mass.

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10-12 ryte; nuo 2-4 dienos ir nuo 6-8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon g-vės, Worcester

MESSIER'S DINER
Pabandykit P. Mus Syki Pavalgyt ir Pasisveitot Naujai Įrengtuose Pudelėse.
49 Millbury Gatvės

Trumpiausia Lietuvos Istorija Tik 25 centai

Visų trumpiausia Lietuvos Istorija yra parašęs buvęs "Vienybės" redaktorius, dabartinis Lietuvių Radio programos vedėjas New Yorke, Jonas Valaitis. Ta Istorija parašyta 1933 metais ir parduodama po 25 centus. Jos jau maža beliko neįsparduotos, gi ją dabar parduodam tik po 25 centus. Taigi, kiekvienas lietuvis ją įsigykite. Ją perskaitysite per pusvalandį. Kadangi ji labai aiškiai parašyta, per tą laiką patirsite svarbiausius Lietuvos įvykius. Taip pat pinigus į laiką!

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Kalėjime

Kalėjimo prižiūrėtojas (išleidamas vagi): Na, atsėdėjai, eik dabar su ponu Dievu ir darbu užsiimk. Tikiuos, kad daugiau nesutiksime.

Vagis: Nejaugi, Jūsų Mylista, čia jau nebebusit?

Teisme

Teisėjas: Tamista kaltinamas esi už tai, kad sumušeį puodą, kurį buvai pasiskolinęs iš Balčiaus.

Kaltinamasai: Viena, aš jokio puodo iš Balčiaus nėsu skolinęs, antra gi, kada aš pasiskolinau, jis jau buvo sumuštas.

Pati (vyrui): Tu gi vėl girtas; pasakyk, ką tu labiau myli mane ar degtinę?

Vyras: Ir aš pats nežinau: degtinės išgėres noriu tave greičiau pamatyt. Kaip su tavim pasimatau, širdelę traukia vėl prie degtinės.

Tėvas (dukterims): Girdite, mergaitės, jums jau aukščiausias laikas apsižvalgyti apie vyrus (Savo sunams): O jūs, vyliuos, kad nepapildysite tos kvailybės, ir liksite nevede.

Parinkti Veikalai Lietuviškam Teatrui

- 1) — ATGAILA —
Trijų aktų tragedija. Parašė Jonas Steponaitis. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 36. Kaina 25c.
  - 2) — Atsiliepė širdelė —
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir
Grybų Mišinys —
Vaikų teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu veikalai vienų knygėlė. Pustl. 32. Kaina 25c.
  - 3) — Bijunėlis — Komedija —
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidėginuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50c.
  - 4) — DEDE APSIRIKO —
Vieno veiksmo komedija. Parašė Juozas Naruševičius. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 27. Kaina 20c.
  - 5) — DOROS SARGAS —
3-ju aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 4 moterys. Pustl. 90. Kaina 50c.
  - 6) — Jonas Burbulas —
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 3 moterys ir vyras. Pustl. 31. Kaina 25c.
  - 7) — Pirmą ir Paskutinį Kartą —
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 2 vyrai ir viena moteris. Pustl. 26. Kaina 20c.
  - 8) — Po Apgarsinimui —
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 28. Kaina 30c.
  - 9) — Sušaldyta Dėdienė —
Vieno akto farsas — komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30c.
  - 10) — VAIKU TEATRUI —
Keturių Metų Dalys, Raudona Kepuraitė ir Pasakų Karalaitė. Abu veikalai vienų knygėlė. 15 pustl. Kaina 15c.
  - 11) — Kalėdų Eglaitė —
Fantastinis vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos — berniukai ir mergaitės. 19 pustl. Kaina 10c.
  - 12) — Vaikai ir Burtininkė —
Dvieju veiksmu komedija. Lošime dalyvauja 3 ypatos — vaikai ir mergaitės. 18 pustl. Kaina 10c.
  - 13) — Kalėdų Išvakarėse —
Vieno veiksmo scenos vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos — 2 vyrai ir 4 moterys. Pustl. 22 Kaina 10c.
  - 14) — Iš Didelio Rašto Išėjo iš Krašto —
Vieno veiksmo vodevilius. Lošime dalyvauja 5 ypatos — 3 vyrai ir 2 moterys. Pustl. 16. Kaina 15c.
  - 15) — Vaikai ir Burtininkė —
Dvieju veiksmu komedija. Lošime dalyvauja 8 ypatos, 5 mergaitės ir 3 vaikai. 18 pustl. Kaina 10c.
  - 16) — Tiktai Kaime Musų Laimė —
Vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos ir burelis mažų vaikų. 19 pustl. Kaina 10c.
  - 17) — Išmintingasis Senelis ir Geroji Onutė —
Pasaka — Komedija. Lošime dalyvauja 4 asmenys, du vyrai ir dvi moterys. 22 pustl. Kaina 10c.
- Iš čia sužymėtų veikalų veikaluku, yra jie visi parinktinai pritaikyti Lietuviško teatro scenai. Jų pažymėtos kainos sudaro \$3.65, bet imant visus ant sykiu, pasisium už \$2. Adresuokite šitaip:
- Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Pataikintas Žodis

Svety (restauracijoj): Seimininke, kodėl šitas vynas toks brangus; praėjusiais metais šiuo laiku daug pigesnis ir geresnis buvo?
Seimininkas: Brangus? Ar žinai tamsta, kiek aš prie jo pridėdu?
Svety: Žinoma, per pusę vandens.

NAUJOS ATVIRUTĖS IŠ LIETUVOS PARSIDUODA PO 10 CENTU

- I
- Lietuvos Ligiainė Sostinė — Vaizdas iš Aleksoto [Kaunas
- Vaizdas iš Finansų Ministerijos Nemunas Prie Tunelio
- Prezidento Rumai
- Lietuvos Banko Vidus
- Devintinių Procesija
- Bazilikos Bažnyčios Vidus
- Karo Muzėjus Išlauko
- Panemunių Miškas
- I Žaliąjį Kainą
- Geleželio Stotis
- Vytauto Didžiojo Bažnyčios Al-Karmelity Bažnyčia [torius
- Mickevičiaus Namukas
- Karo Muziejaus Vidus
- Iš Orlaivio
- Bendras Vaizdas
- Vytauto Tiltas
- Karo Muzėjus
- Kavalerijos Paradas

- II
- IVAIRŲS VAIZDAI
- Lietuvos Aeroplanai
- Skalbėjos
- Salantai
- Pirmoji Vaga
- Vytauto Prisiega
- Palanga — Upė Ronža
- Ukio Darbai
- Avių Ganykla
- Rugiapiūtės Baigtuvės
- Palanga Iš Juros
- Zaslės I Lauką
- Kulimas Javų Aukštaičiuose
- Lietuvio Ukininkų Tipas
- Ir Mes Rugius Kertam
- Vežimas Važiuoja
- Klaipėda
- Krauna Šieną I Vežimą
- Rugiapiūtės Baigtuvės

Taipgi Pasveikinimai Varduvių Dienoje; Ilnkėjimai Gimimo Dienoje; pasveikinimai Velykoms ir Kalėdoms; mažesnės įvairios atvirutės po 5 centus.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Giuy de Mopassanas ir I. S. Turgenevas

Paryžiuje rasta didelė nepaskelbta viešai korespondencija, adresuota I. S. Turgenevui jo Paryžiaus bičiulių ir pažįstamų 1860 ir 1888 metų tarpe. Tą rašinį reikia vertinti, kaip stambų literatūrinį įvykį, nes didžiojo rusų rašytojo korespondencijoje figuruoja tokie vardai, kaip Mérimé, Flóberis, Mopassanas, Renanas ir kt. Tie laišškai — labai brangūs dokumentai iš tos epochos Europos kultūrinio gyvenimo istorijos. Čia viešai nepaskelbtas Giuy de Mopassano laiškas I. S. Turgenevui, kalbantis apie Flóberio mirtį.

Švietimo ir Dailės Ministerija Sekretariatas I-as Biuras Paryžius, 1888 m. gegužės 25 d.

Brangus mokytojau ir bičiuli:

Aš dar visas sielvarto prislėgtas, ir brangus didis paveikslas visur seka paskui mane. Aš girdžiu jo balsą, atsimenu atskirus sakinius, aplinkinis pasaulis atrodo išstūstėjusiu man, nustojusiam jo bičiulystės. Šeštadienį, gegužės 8-tą, 3½ valandą, aš gavau iš madam Kommanvil tokią telegramą: "Flóberiu apopleksija, be vilties. Važiuojam 6 valandą". Ir 6 valandą aš radau žmoną ir vyrą Kommanvil stotyje; pakeliui užėjau namo ir atplėšiau dvi kitas telegramas iš Ruano, pranešančius apie mirtį. Tą baisią kelionę mes, niuraus ir žiaurus liudėsio apimti, keliavome naktį. Kruasse mes radome jį patalė — jis gulėjo sustingęs, mažai pasikeitęs, tik kaklas jam po apopleksijos išputo nuo juodo kraujo. Tuomet mes sužinojome smulkmenas. Visas dienas prieš tai jis jautėsi labai gerai, buvo laimingas, kad baigia savo romaną, ir turėjo važiuoti į Paryžių sekmadienį, gegužės 9-tą. Jis manė išsišlakstyti ten, nes, anot jo, "turėjo šį tą sutauptę", — nedidelį sutauptumą, uždirbtą rašant. Penktadienį jis puikiai papietavo, praleido vakarą su savo gydytoju ir kaimynu mosje Fortenu, deklamavo Kornelį, išmiegojo kitą dieną iki aštuntos valandos, ilgai maudėsi tyrėje, apsilviko ir perskaitė gautus laiškus. Tai tuomet jis ir pasijuto blogai ir pakvietė savo tarnaitę; kadangi ji užtruko, tai jis riktėlėjo jai pro langą, kad ji nueitų musje Forteno, kuris kaip tik ką tik išvažiavo garlaiviu.

Kai tarnaitė atėjo prie jo, jis stovėjo, labai nusilpęs, bet nerodė jokio neramumo. Jis tarė jai: "Man, rodos, bus apopleksija, gerai, kad tai atsitiks šiandien, betu labai nemalonu, jeigu tai atsitiktų ryt, traukinyje". Jis atkimšo butelį odelono, patrynė sau smilkinius, lėtai atsėgūlė ant didelio dailysuolio, sušnibzdėjo: "Ruanas... mes netoli nuo Ruano... Hello... aš juos pažįstu, Hello"... apvirto kniubščias, visas juodas, jo rankas suspaudė mėslungis, veidas prisipildė krauju, mirtis pakirto jį — mirtis, kurios atėjimo jis neįtarė nei valandėlės.

Man rodos, kad paskutinį jo sakinį, kurį laikraščiai išaiskino esą nukreipta į senį Hiugo, gyvenantį Eilau aleniui, reikia išsifruoti taip: "Važiuk į Ruana, mes netoli nuo Ruano ir atvežk daktarą Hello, aš juos pažįstu, Hello".

Aš praleidau tris dienas prie jo, drauge su Žoržu Puše ir mosje Fortenu. Trečiadienio rytą, mes nuvežėme jį į didingas kapines, iš kur puikiai matosi Kruasse, didelis Senos išsilkenimas ir jo namas, kurį jis taip mėgo.

Dienos, kuriose jautiesi laimingas, neatlygina už tokias dienas, kaip ši.

Laidotuvėse buvo daug bičiulių iš Paryžiaus, ypatingai jaunimo, — buvo visas jaunimas, dar gi nežinomas; bet nesimatė nei Viktoro Hiugo, nei Renano, nei Teno, ni Maksimo de Kamp, nei Fredriko Bodry, nei Diuno, nei Ožjė, nei Vakry ir t.t.

Štai visa, mano brangus mokytojau ir bičiuli, bt aš dar turiu daug ką pasakyti tamstai. Mes

imsimės romano, kai pėdiniai sutvarkys savo reikalus. Tamsa busi reikalingas visais atvejais.

Račia nelaimės dieną aš parašiau keius žodžius macam Viaruo, prašiau įspėti Tamstą, nes nežinojau Tamstos adreso Rustoje. As mamau jog geriau, kad Tamsta gausi tą sunkią žiną iš uciunų, negu sužinotum apie ją iš laikraščių.

Laovai nudėdamas spaudžiu Tamstai rankas, mano brangus mokytojau, ir tikiuos greitai pasakyti tamstą.

Atsidavęs tamstai

Giuy de Mopassanas

I. S. Turgenevo romanai "Bajorų gušta" ir Giuy de Mopassano novelės ir lietuviškam skaitytojui gali atvaizduoti šias dvi asmenybes.

(Arėjas Vitkauskas)

Rytė ir Melė

Yra tokia legenda.

Teka Latgalijoje dvi Latvijos upelės: Rytė ir Melė. Abi teka siaurės kryptimi beveik lygagreiciai viena kitai. Atstumas jų tarpe 10-15 kiom. Pabaigoje Melė, neišlaikiusi nepriklausomo gyvenimo, pasiduoda ir įteka į Rytę, o pastaroji — įlieja savo vandenis į Didžiąją upę.

Merdzeno valsčiaus rybose išsiplatinusi įdomi legenda, kuri paaiškina, kodėl tos upelės turi cokių keistus pavadinimus, kaip Melė ir Rytė.

Kadaise, labai labai senai, pasakoja seneliai seneliai, tuo laikui, kai nebuvo ant žemės nei karų, nei ginčų, ir visi žmonės gyveno taikiai, — buvo bičiuliškos ir tos dvi upelės seselės. Tekėjo jos visai šalutėliai, beveik apsikabinusios, ramiai viena su kita kalbėdamos, šokinėdamos per akmenėlius, apibėgdamos kalvelę. Vyresnioji sesuo tekėjo kairiau, jaunesnioji dešiniau. O kelionė joms buvo numatoma toliuma: reikėjo nubėgti iki Didžiosios. Pavargsta, sustoja, pasilsis, — ir vėl į kelionę. Užtinka jas naktis, — pernakvoja seselės krumeliuose, o rytą grasutės, linksmutės, vėl bėga. Ir taip joms visa ėjo iš vien, taip iš vien, kad ir pasakyti negalima. Ir turtas visas padalintas lygiai: žuvelės ten visokios, varliukai. Taip ir dalindavosi: "Tau lydekėlė, ir man lydekėlė; tau lynelis, ir man lynelis". Kas vienai, tas ir kitai, ir niekam skriaudos nėra.

O laikas eina greitai. Nepastebėjo, kaip ir ruduo prisirtino. Šalčiau pasidarė. Sustoję kartą, apie vakarą, musų upelės miške ir nutarė apsinakvoti. Vis miške šilčiau, kaip lauke. Pasisukę, paeržėjo, įlindo į tankų drebulyną ir miega. Vidurnakti nubudo jaunučiukė, pabandė vėl užmiktį, — negali, šalta jai, ir sugalvojo toliau bėgti.

Gal, — galvoja: — bėgdama sušilsiu!

Zinoma, paika dar buvo. Vyresnioji taip nebutų padariusi, nebutų sesers vienos miške pametusi. Tiek drauge išgyveno, ir sielvartą, ir džiaugsmą pusiau dalinosi, o čia štai tau,

Rytą nubunda ir vyresnioji, ką padarė, viena, paika, nuėjo. Ten, sen, — nėra sesers. Sušuko "au" kartą, kitą, palaukė truputi, — nieko nesigirdi, tik sausi lapai nuo medžio kranta. Dingo sesuo. Paliudėjo, padėjavo vyresniukė, o ką gi padarysi. Reikia vykti į kelionę; ko gero, žiemą užeis ir iki Didžiosios nenubėgsi.

Bėga viresniukė nuliudusi; bėga, skuba. Ankščiau ji lėčiau bėgo, seselės gailėdama, kad ši ne labai pavargt, o dabar vienai ir skubisiu galima. Ir nepastebėjo, kaip pasivijo seserį; pasivijo, o pati vis skuba.

Išėjo ši, pabėgėlė, iš miško. Prabėgo kalnelį, žiuri, — upė priešakyje. Nudžiugo. — Tai Didžioji, manė, ir tokia pasidarė linksma, tokia patenkinta. Apie seserį ir galvoti pamiršo; džiaugiasi kad kelionė pasibaigė. Pasuko bent kiek kairėn ir puktį išsibėgėjusi į šią, senai laktąją su visu savo turtu, su visais žiais ir varlėmis. Ir tik čia sužinojo pabėgėlė kad ne prie Didžiosios atbėgo o vėl pateko pas savo seselę; kuri buvo apgauta, miške pamesta. Stipriai apsikabinusios, ir taip drauge, apsikabinusios, ir Didžiąją pasiekė.

Tai štai už tą, kad jaunučiukė buvo neištikima seseriai, pabėgo nuo jos, apgavo netikiai, ir vadina jį nuo to laiko "Melė".

O vyresniąją, kuri kairiau tekėjo, už tai, kad seserį pramiegojo, ir tik rytą susigriebė, ir vadina žmonės "Rytė".

(Arėjas Vitkauskas)

Arėjas Vitkauskas Rudens Vakarą

I

Gaubia jau naktis virtuvė, musės jau ant sienų snaudžia, lyg praplėtę vaidentuvę jau vaizdžiai vaizdus beaudžia... Gulio lovoje Barkutis, guli — miego ar nenori... Dar nenurengtas vaikutis, dengia kailiniai jį stori. Tėvas kalbasi už sienos — yra kažin kas atėjęs... Šnara kartais musės vienos ir už lango šnibžda vėjas... Nori vaikas pasvajoti apie tai, gal but, ko nėra... Štai, jam gera būtų joti žaislinį arkliauką bėra... Butų gera paleioti su sparnais, kaip lekia paukšlima jau senai vylioti [čia... jį mėlyni, platus augščiau... Dar, reikėtų jam vežimo — gatvėje dažnai jį mato: be arklų ir daug užimo... Ir, tur but, mažai tekrato... Daug Barkučiu ko reikėtų, daug dailių gražių jam yra... P pinigų, kad jis turėtų, didelį vaidintų vyrą! Na, bet kartais padėjuoja pinigų ir senas tėtė, nors jis — kalba — prakaituoja... Pinigai dar nesimėtė... Daug dalykų apgalvojęs, juos atideda Barkutis, prie minties tos apsisojęs, kad vargingas jis vaikutis... Na, tegul jis ir vargingas, bet linksmybės jam pakanka! Su svajonėmis laimingas buvo jis, o darbo ranką užauginęs jis kaip reikia, pats padirbs gražių dalykų... Girdi jis: valia įveikia vargą sunkų, vien kam dyku yra patogiau pabūt — tas negali atsiriesti — no našta jo, turi žuti, kaip miškai rudens paliesti...

II

Apdaubė tamsa Barkutį, [ga... jis — kad kiek, gal but, ir mie... Kalba vėjas po truputį apie busimą, gal sniegą... Svečias iš namų išėjo, tyliai tėvas vienas sėdi... Lapai iš tamsos nuo vėjo jau drebėti nesigėdi: mato juos vikrius Barkutis — jie pabėga ir sustoja... Ir su jais visais vaikutis apie žiemą jau galvoja... Dar mintis į galvą lenda: "Tai kažin, ar aš ir miegu?!"... na, ir vėl tolyn sau skrenda, įdomaudamasi sniegu... Žiu — virtuvėje keistumas! Atsivožė tyliai spintą, lenda kažin kas... Baltumas su spindėjimu ten kinta... Na gi, eina juk kiaušinis, pats nulipęs nuo lentynos! O šaukštukas žalvarinis seka jį įsikabinęs! "Tai bent vyrų pabėgimas!" — pagalvoja čia Barkutis... "Dvejeto pasirinkimas: augštas ir stori mažutis..." — Veidas šypsena padaro: iš tikrųjų, juk juokinga O kiaušinis šaukštą varo: [ga... "Pirmas lipk! Šiek tiek baiminšaukštas nuo pintos patraukęs, strykt! — ant lovos krašto stovi, kol kaimynas šoks — nelaukęs... Mano vaikas: "Nesidrovi įjėdu triukšmą naktį kelti! Koks piliečių žulumas!... Sproges, antklodę suvelti gali juk — toks nejudrumas pavojingas to kiaušinio! Pasisaugoti vertėtų!..." Ir iš vieko paskutinio, kad palikti nereikėtų, štai atšoksta ir kiaušinis ir abu toliau jau skuta — vėl storasis pirmutinis: viduje trynys net kruta... Girdi Barkus kalbą tylią — sako taip, maždaug šaukštukas: "Bėgsime mes kokią mylią, kur į mišką kelias sukas..." — Čia kiaušinis jį nutraukia: "Valgyti mane galėsi fen ramiai..." — Abu palaukia... "Taip, suradus ten pavėsį!"

III

Tai kažin, ar Barkus miega, ar galvoja taip jis tyčia apie busimąjį sniegą, kad pasiekia kitą gryčią jo skambus švelnus juokelis?.. Eina motina žiūrėti... "Miega jau gražiai, vaikelis!..." kailiniai jo prasiskėtę ir Barkutis toks susilęs... "Patogiau tau padarysiu!..." — Ima jį, o jis pakilęs šukterėjo: "Pasivysiu!..." — Tebemat jį kiaušinį bėgantį... Gražiai sapnavo! Blaško miegą pirmutinį — jis vaizduotė jo apgavo!...

Kalneliškių mokykla, 1929. IX. 29 d.

LIETUVIAI! SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVI

EKSTRA

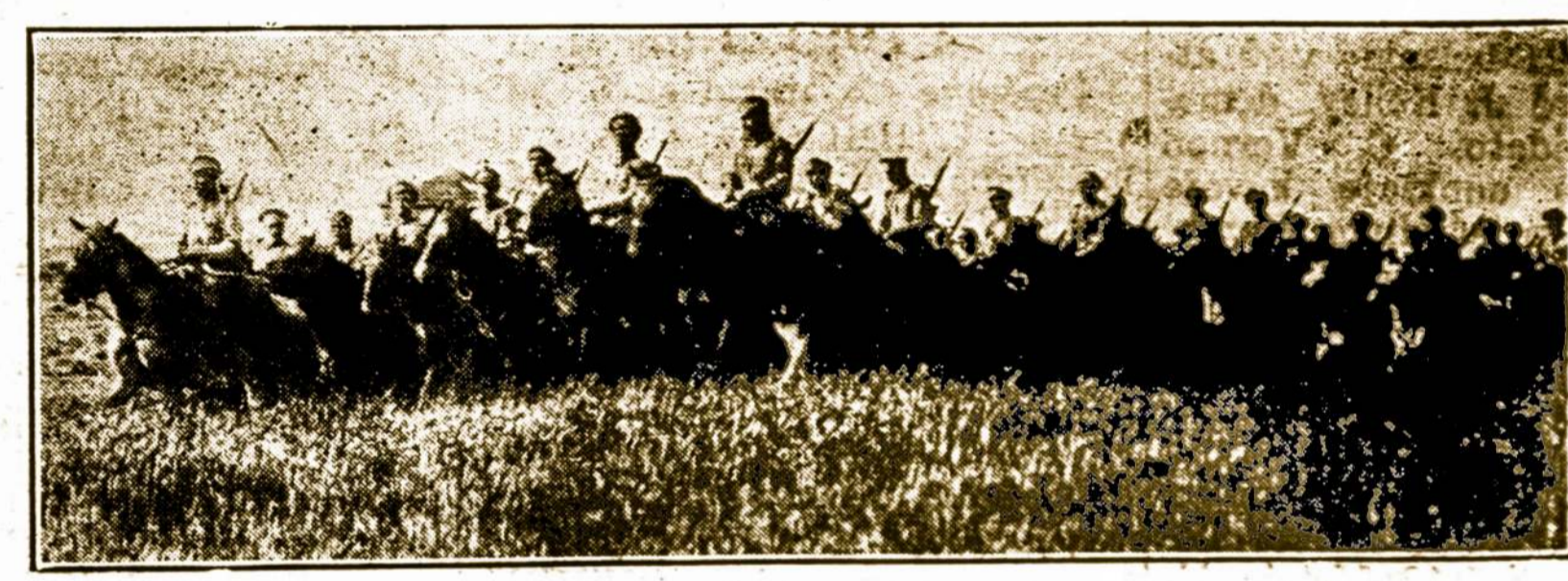
Spalvuoti Krutamai Paveikslai iš Lietuvos su Dainomis ir Muzika,

kuriuos rengia žymus lietuvių filmininkas Juozas Januškevičius, prigelbstint "Amerikos Lietuvių" Juozas Januškevičius ką-tik sugrįžo iš

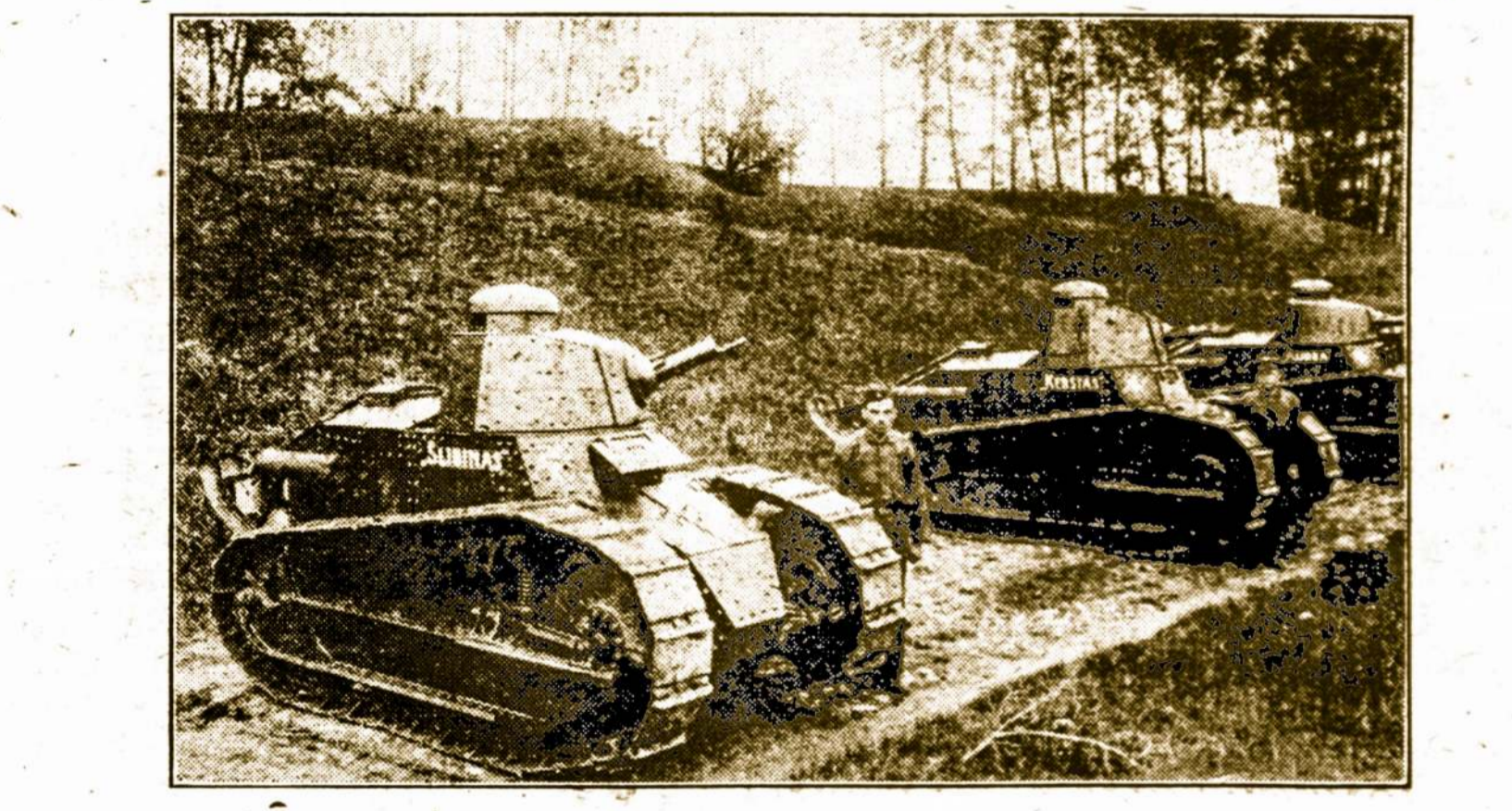
Pasaulinio Lietuvių Kongreso ir parsivežė naujai nufilmuotų iš Lietuvos paveikslų.

Paveikslų perstatymas įvyksta **Sekmadieny 10-tą Lapkričio-Nov. 1935m** kaip 3 val. po pietų, **Lietuvių Ukėsu Kliubo Salėje 12 Vernon gatvės - Worcester, Mass.**

Apart galybės visokių paveikslų pamatysit ir Pirmą Viso Pasaulio Lietuvių Kongresą su įvairiais programais ir šventėmis. "Kur Banguoja Nemunėlis" daina su vaizdais. Dideli Lietuvos Kariuomenės Šven-

tės Manevrai ir pratimai su lėktuvais ir tankais. Amerikos Lietuviai Sportininkai Lietuvoj. Lietuvos Tautos Šventė. Šv. Onos Atlaidai Alvite. Didelis Kaimo Gaisras. Gražus Lietuvos Miestai.

Svarbu ir įdomu pamatyti Pademark-Liniją ties Varėna, ir visą Dzūkiją, Kalvariją, Lazdijus, Alytų, Merkinę ir kitas vietas. Lietuvos Kariuomenės Aviacijos Šventė, Didelis Gaisras Kaune, dega "Lopšelis" vaikų prieglauda. Lietuvos Vasarvėta "Kulautuva". Kauno Miesto Judėjimas. Kauno Miesto Ugniagesių Komanda ir Kauno Miesto Botanikos Daržas, Zapyskis ir Bažnyčia, Lietuvos Piles ir Pilekalmiai, Lietuvos Laikraščiai, Lietuvos Ukinkų namų darbai — audimai ir daug kitų gražių ir įdomių spalvuotų paveikslų. Nepraleiskit šią progą, pamatykit pirmą kartą tokius gražius spalvuotus garsinius ir krutamus paveikslus. **Įžanga 35c - Vaikams 15c**

ŽODYNELIS
GREIČIAUSIA ISMOKSI ANGLISKĄ KALBĄ
Turėdamas kišeninį žodynelį, sutalsyta pagal geriausią kalbamokslinį būdą be niekieno pagalbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina \$1.00
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass

Ateikite Pamatyti Naują, 1936 Chrysler; Seštadienį, Lapkričio-Nov. 9-tą
L & K MOTOR, Inc.
 5 GRABOWSKI SQ. Lietuvninkas ir Petkunas, Savininkai
 TEL. DIAL 2-9041 WORCESTER, MASS.

Vietos žinios

Republikonai Laimėjo Rinkimus

Antradienį, lapkričio 5-tą, įvyko rinkimai į Worcesterio miesto vyriausybės vietas. Kaip demokratų taip ir republikonų partijos vedė dideles agitacijas prieš rinkimus. Demokratų partijos darbuotojai visokiais galimais būdais stengėsi pasmerkti republikonų kandidatus. Demokratams atėjo pagelbon gubernatoriaus Curley atsijusi agitatoriai ir automobiliai. Gubernatoriui buvo svarbu, kad Kelley taptų majoru, nes galėtų tuomet kontroliuoti Worcesterio Republikonai kovojo teisingais būdais, ypač labai išmintingai. Jie nesigalėjo skelbimų ir jų darbuotojai lankėsi į balsuotojų namus prašyti, kad remtų republikonų kandidatus. Žmonės buvo labai įnirę iš priežasties svetimo įsikišimo. Republikonų kandidatai ir kalbėtojai kovojo prieš "svetimą Worcesterio miesto vyriausybės kontrolį". Apart to, balsuotojams nepatiko demokratų šeimininkavimas per paskutiniuosius 4 metus ir todėl nuvertė dabartinę vyriausybę. Worcesteris buvo demokratiškas per keturius metus, paskutinis republikonų majoras buvo Michael O'Hara, kurio tarnystė pasibaigė sausio m., 1932 metais.

Walter J. Cookson, republikonų kandidatas į majorus, buvo išrinktas 2124 balsais virš atstovo Edward J. Kelley, demokratų kandidato. C. Vernon Inett laimėjo sunkioje kovoje prieš savo priešininką Harold D. Donoghue. Evelyn C. Bjorkman, republikonų kandidatė, įėjo į mokyklos komitetą, gi prof. C. S. Donoghue, demokratų kandidatas į tą pačią vietą, gavo mažumą balsų. Republikonai dabar turi viršų Miesto Taryboje — 18 prieš 12. Net ir Aldermanų Bute republikonai turi didžiąją 7 prieš 4 atstovus. Šie rinkimai buvo skaitlingiausi Worcesterio miesto rinkimų istorijoje. Šiais metais, iš viso 71,927 balsavo, sulgyinus su 62,614 du metais atgal. Už majorus balsavo 70,309 asmenų, gi už-registruota 83,032 balsuotojų.

Agota Malauskienė Parsivežė Dukterį Iš Lietuvos

Agota Malauskienė, nuo 597 Millbury gatvės, kuri balandžio mėnesį išvyko Lietuvon, sugrįžo spalio 24-tą dieną laivu Europa. Ji parsivežė savo dukterį

Oną Malauskaitę, jauną mergaitę iš Druckunų kaimo, Varėnos valsčiaus, Alytaus apskrities. Ponios Malauskienės motinai mirus Lietuvoje, buvo reikalingas vyks ir sutvarkyti ūkį. A. Malauskienė sutvarkė viską pasekmingai ir sugrįžo atgal su duktere. Kelionė buvo labai patogi ir linksma, be jokių keblumų. "Amerikos Lietuvis" agentūra aprūpino viršminėtų pasažierių kelionės reikalus.

EKSTRA

Ura! Visi pamatyti kaktik iš Lietuvos parvežtus spalvuotus krutamus paveikslus, kurie bus rodomi šį sekmadienį, 10-tą lapkričio (Nov.) kaip 3 po-pietų, Lietuvių Ukėsų Klubo salėje, 12 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

Pažiūrėkite tikrai ant šio laikraščio 7-to puslapio, tai čia daugiau aiškint nereikės. Šie paveikslai bus rodomi tikrai vieną dieną. Tad žiūrėkite, kad neapsilenktumet su jais.

Lietuvių Radijo Programa

Prašome užsistatytį savo radijus — WHDH stoties (830 kilocikliais) kaip 9:30 ryte šį sekmadienį.

Programos dalyviai: 1. — Al Stevens orkestra iš South Bostono. 2. — Ignas Kubiliunas, komikas dainininkas, iš So. Bostono. 3. — Ieva Sidariūtė, dainininkė iš Hudson, Mass.

Prašome neužmirštį parašyti laišką ar atvirutę į stotį WHDH, parašydami kaip patiko programa arba klauskite kokias dainas norėtumet išgirsti? Adresuplėte: Radijo Korporacija, 73 Far-ragut Rd., So. Boston, Mass.

Liet. Radio Korp.

Metinis Susirinkimas

Lietuvių Savitarpinės Paskolos Banko Metinis susirinkimas įvyks Lapkričio (November) 14-tą dieną, 1935 metais, Lietuvių Ukėsų Klubo name, 12 Vernon gatvės, Worcester, Mass., 8-tą valandą vakare. Visi dalininkai dalyvaukite būtina nes reikės nubalsuoti po kiek mokėsim nuošimčių nuo šerų ir valdyba išrinkt 1936 metams. Valdyba

Vincas Kupstas Mirė

Vincas Kupstas, 66 metų, 24 Townsend gatvės, staiga apsirgo trečiadienį, spalio 30-tą dieną, ir mirė seštadienio ryte, lapkričio 2-tą dieną, Burbank ligoninėje Fitchburge. Vėlonis palieka nu-ludime savo žmoną, Marijoną (Giliuskaitę) Kupstienę, sunų Vincentą; dvi dukteris, Izabelę Kupšaitę ir poniją A. Crowe, iš Bradford; brolių Juozą A. Kupstą, Waterbury, Conn. ir keturias seseris Lietuvoje. Vincas Kupstas paėjo iš Milučikių kaimo, Kalvarijos parapijos, Mariampolės apskrities. Jisai atvyko 1888 metais Amerikon ir dirbo su Warren Belting kompanija, kaip skurinių diržų fabrikuose inspektorius.

Vincas Kupstas buvo šv. Kazimiero parapijos įsteigėjas ir nuo pat pradžių jo atvykimo į Worcesterį organizavo lietuvius. Pirmieji lietuvių susirinkimai įvyko virtuvėse pas vienus kitus ir buvo galima suskaičiuoti šeimynas ant pirštų. Vincas Kupstas suprato lietuvių reikala vienytis, ir šiai kolonijai didėjant, daugiau veikė užsirašo ir todėl čia turime visas svarbiausias įstaigas. Vėlonis išbuvo šv. Kazimiero draugijos pirm-ninku per 25 metus; jisai buvo Lietuvių Ukėsų Klubo įsteigėjas; šv. Liudviko draugijos narys; Graton & Knight Relief Association narys; Loyal Order of Moose narys; Vilniui Vaduoti Sąjungos Skyriaus narys; Pirmojo ir Antrojo Skridimo Kau-nan Remėjų Komisijos narys; jisai darbuvo Lietuvos reikalams darbu ir aukomis, prsidėjo prie Lietuvos Laisvės Paskolos bonų išplatavimo ir kitų svarbių Lietuvos pripažinimo ir sušelpimo veikimų.

Vincas Kupstas buvo labai populiariškas ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp svetimtaučių, todėl žmonės skaitlingais būriais atsilankė šermentyse ir ėmė dalyvumą laidotuvsė. Pasijusta daug gėlių ir užprašyta mišų už vėlonio sielą. Laidotuvsė įvyko antradienio ryte, lapkričio 5-tą d. su iškilmingomis gedulingomis pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje, 9-tą valandą. Atstovai iš šv. Liudviko draugijos ir Lietuvių Ukėsų Klubo ėmė dalyvumą laidotuvsė. Šv. Kazimiero sekantieji nariai nešė karstą: Antanas Ščiuka, Adomas Keizta, A. Pupka, M. Backunas, J. Beneskevičius ir M. Druskis. Palaidotas Notre Dame kapinėse Marijona Kupstienė su visa šeimyna ir giminėmis reikšia nuoširdžią padėką už užuojautą liudnose valandose, ypač draugijoms ir pavieniams už užprašytas mišias, gėlių plaukštes, ir dalyvavimą šermentyse ir laidotuvsė.

Suomių Meno Paroda Worcesteri

Suomijos meno ir rankdarbių paroda bus atidaryta penktadienį, lapkričio 8-tą dieną, 2-trą valandą po pietų ir tęsis per savaitę, Denholm & McKay krautuvėje, vadovaujant Suomijos valdžiai. Suomijos pramonės meno parodos atidarymo progą, ponas Frank A. Krim, Denholm & McKay kompanijos pirmininkas, surengė pietus pagerbimui Dr. I. Mari Waananen, Suomijos atstovybės nario iš New Yorko, Pietūs įvyks krautuvėje, 12-tą valandą ryte. Užkviesti svečiai bus kongresmanas Pehr G. Holmes, majoras John C. Mahoney, Worcesterio kolegijų ir mokyklų viršininkai, dvasiškija, laikraščių leidėjai ir visuomenės darbuotojai.

Ponas Louis Bonyhard, parodos direktorius pranešė, kad Suomijos valdžia pasiuntė parodą kaip draugiškumo ženklą ir parodyt amerikonom Suomijos kultūrą ir išlavimą, nes ji skaitoma tarpe pažangiųjų tautų Europoje. Buvo nutarta surengt parodą Worcesteri, iš priežasties didelio finų skaitliaus ir kitų žmonių paeinančių iš skandinavų šalių.

Ponas Bonyhard praleido daug mėnesių Suomijoje surinkdamas veikt 10,000 atskirų šmotų parodoje, kurs rodo pramonės išsystymą nuo ankstyvinių laikų iki dabartinių. Direktorius išaiškino, kad parodos tikslas yra moksliškas, bet ne pasipelnyt. Mažai amerikonų ir lietuvių žino apie Suomijos meną ir dirbinius. Per šią savaitę bus visiems puiki progą susipažint. Denholm & McKay krautuvės lange yra išdėta parodos kaiku-ris meno dirbiniai. Tas langas sustabdo visus praeinančius, kurie neatsižiri įdomiu daiktų iš Suomijos, vienos iš Baltiko valstybių.

Metinis Balius Šeštadienį

Šv. Jurgio lietuvių pašalpinė draugija rengia savo metinį balių šeštadienį, lapkričio 9-tą, 6-tą valandą vakare, Lietuvių Ukėsų Klubo svetainėje. Worcesterio ir apylinkio lietuvių kviečiami skaitlingai imti dalyvumą šiam draugijos metinia-me parengime. Visi dalyviai bus patenkinti, nes rengėjai deda visas pastangas, kad šis parengimas būtų pasekmingas. Abėjos svetainės yra užsakytos šiam baliui: žemutinėje svetainėje bus vaigiams ir gėrymams, gi viršutinėje svetainėje — šokiai.

Žemutinėje svetainėje įvyks muzikališka programa. Worcesterio menininkai išpildys programą. Viena iš programos dalyvių bus Viktorija Putelienė, kuriai Juozas Putelis, jos sunus, pritaris pianu.

Dar kartą kviečiam visus imti dalyvumą, o ypač draugijos narius, nes kiekvieno yra pareiga remti savo draugiją. Kurie tik atsilankys, apturės labai linksma laiką. Bilieto kaina į balių ir šokius yra 50 centų, gi vien tik į šokius, kainuos 25 centai. Pramoga prasidės paprastu laiku kaip visados. Tariam sirdingai ačiū visiems, kurie atsilankys į mūsų parengimą.

V. K., Rengimo K-josNarys

Suomių Valdžios Organizuota SUOMIŲ

Pramonės Meno Paroda

Kaip Mes Ją Perstatom Worcesteriui Penktadienį, Lapkričio 8-tą iki 15-tos.

Paroda, kuri sukelią gilau susidomėjimo... vik 10,000 skirtingų dalių, kurios rodo Suomijos meistrų kultūrą ir pažangą, ne jokios neperviršytą. Žinovai jau yra susipažinę su Suomij meistrų meno darbais... tie kurie atranda juos pirmą kartą gėrėsi jų nepaprastu žavėjimu.

Audimo rinkinys yra vienas iš puikiausių kiek buvo rodoma Jungtinėse Valstijose... visi kurie mėgsta nepaprastus daigtus bus suvilioti pamatę jų stiklus, drožinius, cinus, braižinius, siuvinius, linus ir skurinius daigtus. Visa paroda bus tokia plati, kad yra pamokanti ir stebėtinai pigios kainos, 10 centų iki \$300. — geras raginimas apsipirkt, nors Kalėdoms.

Braižyti Medžiai Rankomis Dirbti Sidabriniai Indai Rankomis Austi Patiesalai Senovės ir Moderniški Gobelenai Kaimo Lininė Medžiaga Geležiniai Daigtai Sporto Daigtai Naujenybės Puodai

PARODA — SEŠTAME AUKŠTE AUDITORIUME Denholm & McKay Co.

COLONIAL LUNCH

J. Manson, Vedėjas Tel. 3-9774
 Kada Jūs ateinate į miestą ir užėina Jums noras valgyti ar gerti aplankykite mus. Šioje lietuviškoje valgykloje rasite visko, ką tik pagėdaujate. Specialios parinktos vietos moterims ir merginoms.

Ekonomiškas Kuras

Jums nereikia sukišt daug sunkaus dirbtino kuro šildymui su "Cleercoal" anglimis. Atsiminkite, kad turi 20% daugiau karščio ir mažiau negu statinę pelenų kiekvienam tone. Tas reiškia, kad turite mažiau įkšti ir mažiau išimti naudojant "Cleercoal".
 DOHERTY COAL CO.
 34 Franklin St. Tel. 3-3387
 Yard 241 Southbridge St.

PRANEŠIMAS

Jonas Vinickas, kuris pirmiau laikė savo plaukų kirpyklą 4 Penn Ave. persikėlė į 38 Providenve gatvę, Worcesteri. Kainos tos pačios. Esamieji ir nauji klientai prašomi atsilankyti.

Mikas Gražulis Palaidotas

Šeštadienį, spalio 26-tą, įvyko Miko Gražulio laidotuvsė. Jisai mirė trečiadienį, palikdamas du brolius Worcesteri, Adomą ir Martyną, gi Lietuvoje, Joną. Jisai paėjo iš Kumečių kaimo, Kalvarijos parapijos, Mariampolės apskrities. Šermentys įvyko pas Martyną Gražų, 49 Plantion gatvės.

Mikas Gražulis buvo palaido-

Šaltas Oras Ateina
 Bukit Prisirenge—Pirkit Dabar

KOKSAI	Žirniniai \$10.40
	Riešutiniai \$12.00
	Vidutiniai \$12.00
Anglys	Riešutiniai \$13.90
	Didesni \$14.15

Mystic Briquets \$10.90
 Apvalinios Anglys

Domestic Fuels, Inc.
 Puikiausios Rušies — Prieinamos Kainos
 641 CAMBRIDGE ST.
 Tel. 5-6962

Millbury Furniture COMPANY
Baldai, Kilimai, Naminiai Rakandai

Grunow — Norge — Crosley ELEKTRINIAI ŠALDYTUVAI
 Glenwood, Queen Atlantic ir Kitų Išdirbysčių PEČIAI
 Philco — RCA Victor — Zenith RADIO
 Maytag—ABC—Thor—Blackstone SKALBIMO MAŠINOS

Taipgi Mes Taisome Radio
 Geriausios Rušies Baldai už labai žemą kainą — Mokant tuojau arba išsimokėjimu.
 TEL. DIAL 2-5936
 178-200 Millbury Street
 Worcester, Mass.

"Russian Cleercoal"
 ANGLYS.
 Aukštos šilumos ir Mažiau Bač-kutės Pelenų iš Vieno Tono Pabandykite

Doherty Coal Co.
 34 Franklin St.—Worcester, Mass.
 Sankrova: 241 Southbridge St.

MOTIEJUS A. CIVINSKAS
 Vienintelis Lietuvių Graborius Worcesteri

Patarnauju laidotuvsėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5898
 340 HARDING STREET

tas bažnytinėmis apeigomis, kurios atlaikytos šv. Kazimiero bažnyčioje, 10-tą valandą ryto. Karstą nešė vėlonio brolėnai, Jonas, Bronius, Adolfas, Albinas, Vincantas ir Arturas Gražuliai. Šv. Kazimiero draugija, kuri vėlonis priklausė, pasiuntė sekančius atstovus imti dalyvumą laidotuvsė: Vincentą Šimaitį, Petrą Matusevičių, Adomą Abračinską, Praną Grabauską ir Juozą Streimikį. Lietuvių Ukėsų Klubo atstovai buvo: Juozas Kamandulis, Adomas Žalauškas, Jurgis Slavinskas, Kazys Sinkevičius, Petras Skricas ir Simonas Bačkauškas. Vėlonis palaidotas šv. Jono kapinėse.

Prakalbos
 Šį sekmadienį, lapkričio 10-tą kaip 7:50 vakare įvyksta prakalbos po numeriu 12 Vernon-gatvės, Lietuvių Ukėsų Klubo salėje. Kalbės svečias iš Lietuvos ir papasakos jums naujų dalykų.

Išnuomavimui
 Šešių kambarių butas, trečiame aukšte už žemą kainą. Paranki vieta tiems kurie dirba Spencer Wire Co. dirbtuvėje. Visomis informacijomis kreipkitės pas Repčiką, 27 Mill-bury g-vės, Worcester, Mass. (44-45)

APLANKYKITE WORCESTERIO MARKETO VALGIŲ JOMARKĄ ŠIA SAVAITĖ

DEMONSTRACIJOS — MUZIKA —
 ATsilankymo DOVANOS — PAPIUŠIMAI

Svarbiausia Dėvana Šios Savaitės Lan-kytojams bus Suteikta 9:30 valandą vakare, Penktadienį

Crosley—Visų Bangų Radio—\$100. vertės

5 Maišai pilni Valgių bus kasdien dova-noti 5:30 valandą po pietų

WORCESTERIO MARKETAS
FRONT GATVĖS MARKETAS
LINCOLN AIKŠTĖS MARKETAS

REKORDŲ IŠPARDAVIMAS
 Columbia — Victor — Okeh — Odeon

REKORDAS PO 50c-75c

Kas pasiskubins, tas turės progą įsigyti naujausius ir gražiausius rekordus
 Kreipkitės:—

Amerikos Lietuvis Knygynas, 14 Vernon St., Worcester, Mass.